

ԱՎԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

'ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ՛ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 52.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՕԳՈՍՏՈՍ 28, 1909.

Ն. 35

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՍԹԻՅԱԶ

Ճ. Ք. ԿՐԻՆ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԷ -

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԵՆՆԻ ՄԵՔԹԵԱՎ ՍԷՆԵԱԻ 743

ԹԻՐԵՔԻԱՏԱ ԻՆԿԻԼԻՎ ՍԷՐՄԱՅԵՍԻ 747

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ԱՏԵՄԷՐԻՆ ԱԻՐ ՍԵԼԻԼԻ 749

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ՊԻՐ ՔԵՕՐ ԿԵՆՆԻՆ 'ԷՕՄԻԼ 750

ՄՈՒՀԱՐԼԵՐԱԹ

ՆԵՎՏԻՎԱՆ ԱԻՂՂԱԹ ՔԷՆՈՒՍԻ ՏՕԳ. Լ. Ա. ՊԷՆԳՍ 751

ԲԻԼԻՍԷ ՎԷ ՄԵՔԹԵԱՎԵՐԻՄԻՂԵ ՔԼ՝ՄԻԵՐ
ՄԵՍ՝ՈԼ ԽՐԵՐ ԳԷՈՐԳ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ 753

ՄՈԼԽԹԱՍԱՐ ԹԵՐՏԵՄԷ Ի ՆԱԼԵՐ 754

ՄԻԼՍԹԱԳԻԼ ԹԵՆԱՐԵՐԻ ԳԱՄԱԶԻԷԼ Կ. ՊՕՅՍՃԵԱՆ 755

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՆՕԳՈՒՇՈՒ

﴿ اوداپر هفته لى غزته — در سعادته بايىل هاوسده ﴾

ՇԷՐԱՒԻԹ	
Սէնէլիյի	40 Ղր2.
Ամէրիգա իշիւն	2 ՏօԼ.
Իւկիթէրա „	8 Շիլին
Մէմ. սաիրէ „	10 Ֆրանկ.
Եւսէն Նուսիտսի 30 վր.	
Լաւթ գլխիկէրի միւթէտիլ	

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ

ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՐՈՒՅԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՐԻՔԻՃԷ

ՀԱՅՅԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

(ԱՆԿԷԼԻԱՅՕՐՕՍ)

ԲՈՒՄԻ ՀՈՐՈՒՅԱԹԸ ԻԼԷ ԹԻՐԻՔԻՃԷ

Միւ. մեսուի Հ. Մ. Ալեհ

» նազըր Հ. Ս. Պարմըմ

» Ղերիք Յ. Գ. Գրիգորեան

Պալլըլ Հառա, Իսթանպուլ

Տէր Ի Սա'առէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER

PUBLISHED IN

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND
GRECO-TURKISH

EDITORS H. M. ALLEN

H. S. BARNUM

H. K. KRIKORIAN

Offices: American Bible House
Stamboul, Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip.	Ps. 40
U. S. A.	\$ 2
England	Shils. 8
Other countries	Frs. 10

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on
application

Ապօնըման, թէ՛ տիյաթ վէ աորէս թէպտիլաթընա 'ա'իտ պիլճիւմլէ մու-
հարրէրաթ Տր. Հ. Ս. Պարմըմա կէօնաէրիմէլի տիր :

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՒԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 52.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՕԳՈՍՏՈՍ 28, 1909.

Ն՞ 35

ՄԻՒ՛ԷԼԻՅ Ի ՄԷՍ՛ՈՒԼ

ՄԻՒ՛ԷԼԻՅ Ի ՆԱԶԸՐ

ՄԻՒ՛ԷԼԻՅ Ի ՇԷՐԻԲ

Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

Հ. Մ. ԱԼԷՆ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԵՆԷՆԻ ՄԷՔԹԷՊ ՍԷՆԷՍԻ

(Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ)

ՅՈՒՆԱՐԸՆ պիւրինճի կիւնիւնիւ սէնէնին իպ-
թիտասը մագամընտա թուլթարըզ, Օլ կիւն-
տէ սէնէնին թարիխինի տէյիշտիւրիւրիզ, վէ ոլ վա-
զըթ պիւրի պիւրիմիզի թէպիւրիք էտէրիզ, Լաքին
չօգ քիմսէլէր իչիւն ուզուոն եազ թա՛թիլի խիթա-
մը տախի սէնէ պաշը սայըլըր, զիւրա ոլ վազթտա
մէքթէպլէր թէքրար աշըլըր, վէ չակիրտլէր թահ-
սիլ իչիւն թէքրար պիւր եէրէ թօփլանըլար: Օլ
վազըթտա պա՛զըլար մէքթէպլէ իւք տէֆա՛ ոլա-
լազ կիւրէլէր վէ եէնի պիւր 'էօմը պաշլարլար, վէ
սա՛իւրլէր պիւրինճի սընֆտան իքինճի սընֆա, եա-
խօտ Յիւէշմէն սընֆտան Սօֆամօր սընֆընա, եա-
ձիւնեըր սընֆընտան Սինեըր սընֆընա կէշէլէր, Խալզ
արասընտա մէքթէպլէր իլէ միւնասէպլէթի
օլանլար չօգ տըր: Մ. Ամէրիգատա 19,000,000
տան զիյատէ մէքթէպլ չակիրտանը վար տըր
քի պուշլար պիւլթին էհալինին թամմ պէշ-
տէ պիւրի տիւր, Պուշլարըն 350,000ի տար իւլ ֆիւ-
նուշլարտա, գօլէճլէրտէ վէ իլթիսասի, եա՛նի
հուգուգ, թըպպ վէ իլաիյաթ վէ սա՛իւրէ թա՛լիմ
էտիլէն մէքթէպլէրտէ, վէ պազըսը տախի 'ատի
սընֆտան օլան մէքթէպլէրտէ թահսիլ էտէրիւր,
Ատի մէքթէպլէրտէ վէ 'ալիմիւէսսէսաթ լիլմիյէտէ
թա՛լիմ էտէնլէրտէն մա՛տա 475,000 մու՛ալիմ-
լէր պուշլուշըր: Մէմլէքէթտէ պէշ տար իւլ ֆիւ-
նուշլար վար տըր քի պուշլարըն հէր պիւրիսինտէ
400տէն զիյատէ մու՛ալիմ պուշլուշուր, վէ սա՛իւր
պիւր գաշ տար իւլ ֆիւնուշլար տախի վար քի
անլէրին հէր պիւրիսինտէ տախի 300տէն զիյատէ

մու՛ալիմլէր վար տըր: Շակիրալէրին վէ մու՛ալ-
լիմլէրին մէմլէքէթին պիւլթիւն էհալիսինէ օլան թէ-
նասըպը նէ գատար պէօյիւք իսէ պէլքի էվրօփանըն
պիւր գաշ մէմլէքէթլէրինտէ տէ ոլ գատար պէօյիւք
տիւր: Պուլ մէմլէքէթտէ ոլ թէնասըպ տահա ոլ
գատար պէօյիւք տէյիլ տիւր, լաքին մէմլէքէթին
մէքթէպլէրինտէքի թալէպէնին սայըսը հէր սէնէ
տէվամ իւզրէ արթմագտա տըր: Հիւքիւմէթ էֆ-
զալիյէթ ի թա՛լիմիյէլի վէ մէքթէպլէրի տիյարըն
հէր թարաֆընտա 'ագիւանէ չօղալթմաղա արզու է-
տիյօր: Էկէր թա՛լիմ ու թէրպիյէ տահա զիյատէ
թէ՛ամմիւմ էթմիշ օլտա իտի՛ ախիւրէն վազը՛ օլան
էսէֆէնկիլզ վազը՛ալար վազը՛ օլմաղլար իտի: Հա-
գիգի թա՛լիմ ու թէրպիյէ ինսանըն հիւսն ի թէ-
վէճճիւհ հիսսիյաթընը թէվսի՛ գըլար, վէ անլէրի
ֆարզը նէսլլէր արասընտա 'ատալլէթ սէպէպ օ-
լան տար ֆիքիւրլիլէքտէն վէ թէ՛ասսուպտան գուր-
թարըր:

Պուլ տիյարըն մուլթէլիֆ ճէմա՛աթլարընըն
րէ՛իսլէրի վէ վալիտէյն 'ուամուշն կիւնտէն կիւնէ
թա՛լիմ ու թէրպիյէնին գըլմէթինի տահա զիյատէ
թանըլար, վէ կէնճլէր արասընտա 'ուլուլմ ու
ֆիւնուշն արզուսը էվվէլքինտէն զիյատէ թէ՛ամ-
միւմ էյլէմիշ տիւր: Իմտի չօգ սէնէլէր կէշմէքսի-
զին իւմիտ էտէրիլզ քի պուլ մէմլէքէթին էհալի-
սինին տախի պիւր խուլմսը եախօտ պիւր ըուպլը եա
թալէպէ եախօտ մու՛ալիմ հալինտէ մէքթէպլէր
իլէ 'ալագատար պուշլուշանճագ տըր:

Մէքթէպլէրին եէնիտէն քիւշատը իլէ միւնա-
սէպէթի օլանլար անճագ պուլ իքի սընֆ քիմսէլէր
տէյիլ տիւրլէր: Լէյլի չակիրտլէր պուլ ուզուոն թա՛

Թիւ հէնկեամբնտա քէնտի վալիտէյնէրինն հան-
լարնտա պուլուռլար իտի : Շիմտի վալիտէյն
Թէքրար քէնտի էվատոնը մէքթէպէ կէօնտէրմէք ,
վէ պէքի անլէրի Թէքրար պիր դաչ աչ կէօրմէմէք
կէրէք տիրլէր : Վէ սատըգ ճիւմլէ փէտէր վէ վա-
լիտէյն քէնտի էվատլարընա 'ա'իտ օլան շէյլէրէ
մէրազ էտէրլէր : Վալիտէյնէր գիյատէսիյլէ քէն-
տի էվատլարը իչիւն հաշարլար , վէ մէքթէպէ-
րին Թէքրար քիւշատը էվատլարը իչիւն մուհիմմ
պիր վազը'ա օլտըղընտան վալիտէյն իչիւն տախի
մուհիմմ տիր , իմտի մէքթէպէրին աչըմասը խալ-
ղըն պիր պէօյիւք զըսմը իչիւն' օրուսվար լատէն զի-
յատէ հազիգի Թարգտա հէնի պիր սէնէնին պաշ-
լանկըճը տըր տէնիլէ պիրլիր :

Քիմլէ'ը մէքթէպէ կիթմէք կէրէք տիրլէր :
Միւմքին իսէ ճիւմլէ չօճուղլար մէքթէպէ կիթ-
մէլի տիրլէր : Մէքթէպէ կիթմէք զանուէն մէճ-
պուրի օլան մէմլէքթէրին սայըսը կիւնտէն կիւ-
նէ արթմադտա տըր : Հէր պիր վալիտէյնն քէնտի
էվատոնը ֆիլան հաշար արասընտա — պա'ղէն 6
տան 14է գատար — մէքթէպէ կէօնտէրմէսի Թա-
լէպ օլուռնուր , վէ մա'դուլ սէպէպ օմատըգճա
պուռնու հափմայան վալիտէյնէ միւճազաթ օլու-
ռուր : Պու շէյ պա'ղըլարճա վալիտէյնին հուգու-
ղընա Թէպրիյէսի դայր ի գապլլ պիր միւտախէլէ
սայլըր : Լաքին չօճուղըն տախի վալիտէյնի գա-
տար հազըգ վար տըր : Էկէր փէտէր քէնտի էվա-
տընը իթ'ամա մուգթէտիր օլուպ տա ամմա անը
աճ պրազըր իսէ' օ հալտէ չօճուղը միւտաֆա'ա
էտէճէք վէ վալիտէյնի քէնտի վազիֆէսիւնի իճրա
էթմէյէ իճպար իչիւն պիրիսի լազըմ տըր : Վէ չօ-
ճուղը ճէհալէթտէ պէօյիւմէյէ Թէքը էթմէք անը
աճ պրադմադ գատար պէօյիւք հազգսըղըգ տըր :
Պուրատա տախի մէտէնի էփէյի հիւքիւմէթէրին
էֆքեարընճա , վալիտէյն քէնտի էվատընա օլան
վազիֆէսիւնի քէնտիլիյնտէն իճրա էթմէտիյի հալ-
տէ , գանուռնն անը իճպար էյլէմէսի կէրէք տիր :
Չօճուղլարըն Թա'լիմ ու Թէրպիյէսիւնտէն պիւթիւն
ճէմա'աթ միւսթէֆիտ օլուր : Մէքթէպէրին իտա-
րէսի իչիւն չօճուղլարը օլմայանլարտան պիլէ վէր-
կի ալընըր , գերա պիլկիսիլէք վէ ֆէնալըգ պիր-
լիքտէ էլ էլէ կիտէրլէր : Թա'լիմ ու Թէրպիյէ գա-
պուլ էթմիլ օլան ճանիլէր մէվճուտ օլտըղը սօղ-
րու տըր , լաքին ճանիլէր սընֆը 'ալ էլ 'ուճուճմ
պիլկիսիլէրտէն , հա'նի քէնտի սէպալէթէրինտէ
մէքթէպէ կիտէճէք հէրտէ Թէնպէլ օլանլար , վէ
քէօթիւ ատէմլէրին Թէ'սիլի Թահթընա հախօտ
ախազսըղըգա տիւշէնլէրտէն չըգմը տըրլար :
Թա'լիմ ու Թէրպիյէնին Թէ'ամմիւմ էթմիլ օլտը-

ղը պիր մէմլէքթտէ ճիւնայէթլէրին սայըսը ազ
օլտըղը կիպիլ 'էօմր վէ էմվալ էմմիլյէթի տախի
պուլուռնուր , վէ էնլի սէրվէթ օլանլարըն ճիւմլէ-
սի տախի , քէնտիլէրին էվատը օլմասա պիլէ , մէք-
թէպէրին իտարէսիւնէ հիսսէտար օլմազ կէրէք
տիրլէր :

Լաքին էկէր չօճուղլար քէնտի 'էօմրլէրինն
չու գատար սէնէլէրինն մէքթէպտէ կէչիւրէճէք
իսէ' մէքթէպէրին նէ կիպիլ օլմասալարընա հէր
վէճնլէ տիգգաթ էթմէք կէրէք տիր : Մէքթէպ պի-
նալարընը սընհէթէ միւսա'իտ մահալլէրտէ պինա
էթմէք լազըմ օլտըղը կիպիլ' մէքթէպին սալօնա-
րընտա հալանըն էյիճէ ճէվէլան էթմէսիւնէ տիգ-
գաթ էթմէք լազըմ տըր : Օտալարը հատտէն զի-
յատէ շախիւրտէր իլէ սօլտուրմազ լազըմ տէլլ
տիր , վէ հազըլսանէ իսթի'մալ օլուռնույօր իսէ'
պուռնար շախիւրտէրին պօյընըն հիւքէքթիլիյնէ
ուլտուրուլմըլ օլմազ կէրէք տիրլէր : Միւմքին իսէ
շախիւրտէրի էօյլէ օթուրթմալը քի հիւղլէրի փէն-
ճէրէյէ սօղրու պադմասըն , անճազ ըլըգ անլէրին
հան Թարաֆընտան կէլսին : Պու շէյլէր տա'իմ
խուսուսա քէօյ մէքթէպէրինտէ պուլուռնազլար
իսէ տէ , մէրղուպ տըրլար : Չօճուղլար Թա'լիմ ու
Թէրպիյէ գազանմադ իչիւն սընհէթէրինն գուրպան
էթմէմէլի տիրլէր : Ատէմ հէմ ճէսէտէ հէմ բուհա
մալիք օլտըղը իչիւն իքիսիւնն տէ նէշվ ու նէմա
պուլմասընա դայրէթ էթմէք կէրէք տիր : Վէ Թա'-
լիմ ու Թէրպիյէնին ֆիլիլիլ գըսմը շիմտի էվլէլ-
քինտէն գիյատէ տիգգաթ ճէլպ էտէր : «Սաղլամ
ֆիլըր սաղլամ ճէսէտտէ պուլուռնազ կէրէք տիր ,»
քէլամը գատիմի Բօմալլարըն Էթ'ալ օլտըղը մի-
սիլլիլ' նէսլ ի աթի իչիւն պիլիմ տախի իտէալը-
մըգ տըր : Պիլմարգ վէ Կլասսթըն միսիլլիլ գաթ-
լար քէնտի 'էօմրլէրինն պէօյիւք իչիւն իճրայա
մուգթէտիր օլմազ իչիւն քէնտիլէրին փարլազ վէ
միւնէվվէր ֆիլըրլէրինն միւհիթաճ պուլուռնազլարը
կիպիլ' մէշնուր սընհէթէրինն տախի միւհիթաճ իտի-
լէր : Իմտի չօճուղլարըն սընհէթիլ' Թա'լիմ ու Թէր-
պիյէնին մուհիմմ պիր մադստի օլմազ կէրէք տիր
ինկիլթէրտա Թէֆէքթիւր օլուռնաղընա կէօրէ ,
ֆազիլլէրին չօճուղլարը չօգ տէֆ'ա ֆիլիլիլ էօյլէ
պիր հալտէ պուլուռնուրլար քի ֆիլըրի Թէրպիյէտէն
չօգ իսթիֆատէ էտէմէլլէր : Վէ էփէյի շէնլէրտէ
պէօյլէր իչիւն շէնլին մէսարիֆիլլէ հէր կիւն սըն-
հէթէ միւսա'իտ պիր Թա'ամ Թէտարիք էտիրլիր :

Լաքին պիլգ մէքթէպ հազընտա ֆիլըրին Թէր-
պիյէ օլուռնաղը պիր մահալ մազամընտա տիւշիւ-
նիւրիւզ , վէ պու Թէրպիյէ իչիւն իճրա էտէն
մու'ալլիմ տիր : Չիֆթճի Թօիրաղը Թիմար էտիպ

թօխմ էքաղիյի միսիլիւ, մու'ալլիմ տախի չօճու-
ղըն տահա ալա վէ տահա գըյմէթլի թօփրաղընա
'ալիի չէյի էտէր: Գիմէթ'ր մու'ալլիմ օլմալը տըրլար:

Չօճուգ քէնտի վալիտէյնիին ինթիխապ էտէ-
մէտիյի միսիլիւ, անըն տօսթլարը տախի պու չէ-
յի անըն թարաֆընտան իճրա էտէմէզլէր: Էկէր
չօճուգ 'ազըլը վէ մուհապպէթլէ տօլու վալիտէյ-
նին չօճուղը օլարապ տիւննայա կէլմիշ իսէ, վէ
պու վալիտէյն անը քէմալը ինթիմամէ թէրպիյէ
էտէրլէր, վէ մուգթէտիւր օլտըզլարը միւտտէթճէ
անըն ինթիյաճաթընը թէսվիյէ, վէ անը տա'իմա
թէհարէթ վէ լէթաֆէթ քիւրէ ի հապասըյէ ի-
հաթէ էտէրլէր իսէ՝ օլ չօճուգ պիւր չօճուղըն նա'իլ
օլա պիւրէճէյի էն պէօյիւք պէրէքէթէ նա'իլ օլմուշ
տըր: Լաքին 'ատի իթէալ սահիպի օլան վալիտէյն
վար տըր, վէ պուռլար քէնտի էվլատլարը էօնիւնէ
ֆէնա էօրնէքլէր գօրլար: Ֆազաթ ֆէվգէլ'ատէ
հալլէրտէն մա'տա չօճուգ քէնտի վալիտէյնիին
էլինտէն ալընամազ: Ամմա չօճուղըն մու'ալլիմիին
ինթիխապ էթմէք միւմքլին տիւր, վէ մու'ալլիմ
'ազըլը վալիտէյնէ իշտաշ օլարապ միւմքլին ի մէր-
թէպէ 'ազըլըզ վէ շէրիւր վալիտէյնիին ֆէնա թէ'-
սիւրիին տէֆ' ու ըէֆ' էտէ պիւլիւր: Մու'ալլիմ ին-
թիխապը պիւր ճէմա'աթըն աթաճաղը էն մուհիմ
ատըմլարտան պիւրիսի տիւր: Էկէր տուրուպ մէս'էլէ
իւզէրինէ տիւշիւնէճէք օլտաք՝ չօճուգլարըմըզըն
վէ կէնճէրիմիզլին թա'լիմ ու թէրպիյէսի իշիւն
տիգգաթլը պուռլունաճաղըմըզ գատար ազ շէյ-
լէր պուռլունտըղընա գանի' օլաճաղըզ: Մու'ալ-
լիմին խըտմէթի 'ալի վէ միւլ'թէպէր խըտմէթ
տիւր: Պու պէնտի գալէմէ ալան քէնտի հէ-
կեանէ մախտուլմընըն միւտտէթ ի 'էօմրիւ իշիւն
մու'ալլիմիւք իշիւն ինթիխապ էթմիշ օլտըղընա
սէվլինիւր: Պիւր քիմսէ պու իշէ միւնասիպ օլտըղը,
վէ պէօյիւք սէրվէթտէն գիյատէ պէօյիւք թէ'սիւրէ
րաղիպ պուռլունտըղը հալտէ մու'ալլիմ օլուրսա էյի
էտէր: Լաքին մու'ալլիմիյէ քիմ միւնասիպ տիւր:
Պու սիւ'ալըն ճէվապընը վէրմէք իշիւն մու'ալլիմին
իշի նէ օլտըղընը գիւքըր էթմէք կէրէք տիւր: Անըն
իշի քիւշիւքլէրի թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէք տիւր:
Իմտի թա'լիմ ու թէրպիյէ նէ՝ տիւր:

Թա'լիմ ու թէրպիյէ գըսմէն ֆիւքըր թէշքիլ էթ-
մէք տիւր: Վէ մու'ալլիմ նէ՝ թա'լիմ էթմէյէ տա'-
վէթ օլունմըջ օլտըղընը պիւրմէք կէրէք տիւր: Պուն-
տան մա'տա թա'լիմ էթմէյէ թապլի' իգթիտարը
օլմազ կէրէք տիւր: Ատէմէրտէն պա'զըլարը չօգ
շէյէր պիւրիւրէր իսէ տէ, պիւրիւրէրին էօյրէթ-
մէյի պիւրմէզլէր: Բօպէրթ գօլէճին սապըզ միւտի-
րի օլան Տր. Ուօշպըն պու պէնտի գալէմէ ա-

անա քէնտիսինին գօլէճտէ կէշիւրտիյի միւտտէթ-
տէ քէնտի չիւ'պէսինտէ պէլքի գօլէճին մալիք օլ-
տըղը էն 'ալիմ պիւր մու'ալլիմ թանըմըջ իսէ տէ,
պու մու'ալլիմին հէփսինտէն գիյատէ դայր ի մու-
վաֆֆազ պիւրիսի օլտըղընը պէյան էյլէմիշ տիւր:
Լաքին թա'լիմ ու թէրպիյէ սալթ 'իւմ էօյրէթմէք
տէյիլ տիւր: Թա'լիմ ու թէրպիյէնին մագստի պաշ-
գա վէ տահա 'ալի պիւր շէյ տիւր: Պու իսէ էվսաֆը
զաթիյէ թէշէքքիւլիւ վէ անըն նէշվ ու նէմասը տըր:
Պաշըճա շէյ ատէմին նէ գատար շէյ պիւրտիյի տէյիլ,
անճազ քէնտիսինին նէ օլտըղը տըր: Վէ քէնտի շա-
կիւրտէրինին մու'ալլիմ ալիւգընը քէնտի ալիւա-
գընըն սաթհընտան գիյատէ հիւքսէլտէճէյնի մէ'-
մուլ էտէմէզ: Գէնտիսինին մէվգըլ ի իճրայա գօ-
մատըղը ֆաղիլէթլէրի թա'լիմ էտէճէք օլուրսա
անըն թա'լիմ էթմէքտէ իպրազ էյլէտիյի դայրէթ-
լէր ֆա'իտէսիգ օլուր: Մու'ալլիմին կէրէք 'էօմ-
րիւ կէրէք թա'լիմէրի շակիւրտէր իւզէրինէ շու-
թէ'սիւրլէրի հասըլ էթմէք կէրէք տիւր: Ֆաղիլէթ
կիւզէլ տիւր, վէ ֆաղիլ վէ փաք պիւր 'էօմր էլէ կէթիւր-
մէք իշիւն տա'իմա դայրէթ էթմէք կէրէք տիւր:
Չամիւր սէտասը պիւրիմ անա իթա'աթ էտէճէյիմիզ
պիւր շէյ տիւր, վաղիֆէ մէնֆա'աթ վէ հուգըլաթ
իզվասընտան 'ալի մէվգըլտէ տուրմալը տըր, վէ
իզվա պիւրի վաղիֆէ թարիգիւնտէն սափտըրմայա-
ճազ տըր: վէ ատէմէրին պէօյիւք պիւր էքսէրի-
յէթի ֆաղիլէթ, Չամիւր վէ վաղիֆէ սէտասընըն
շախսի վէ գուտուու Ալլահըն իրատէթիւնի պէյան
էյլէտիյինէ իման էթմէտիւքճէ՝ անլէրէ տիգգաթ
էթմէյէճէքլէր տիւր: Պէօյլէ տէ պիւր մու'ալլիմ չօ-
ճուգլարա էմին պիւր տէլիլ օլմազ իշիւն ֆաղիլէ-
թէ, Չամիւր վէ վաղիֆէյն սապըզ օլմալը, վէ Ալ-
լահա իման էթմէլի տիւր:

Ճիւմէսինէ կէրէք մու'ալլիմէրէ, կէրէք թա-
լէպէյէ մութլու վէ մէսուտ պիւր մէքթէպ սէ-
նէսի թէմէննա էյլէյէրէք պէնտիմիզ խիթամ վէ-
րիւրիզ:

ԹԻԻՐԲԻԱՏԱ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԵՐՄԱՅԵՍԻ
(Հ. Մ. Ալէ)

ԵՆՆԻ Թիւրքիանըն իսթիգապը հազգընտա պիւր
չօգ շէյ երազըմըջ, վէ խուսուսի միւսահա-
պէլէրտէ պիւր չօգ շէյլէր տէ սէօյլէնիւշ տիւր: Պու
պապտէ պէյան օլունան էֆըրուր ու միւթալա'աթ
էն մուզլիմ նէվտէն օլան պէտալինիւքտէն աղալլի
մու'ատտէլ նիւքպիլինիյէ գատար թէլաալլիֆ էտէր:
Մուհարրիւրէրտէն պա'զըլարը էրմէնիլէրէ հիճրէթ
էթմէմէքլիյի նասիհաթ էթմիշլէր իսէ տէ, նէ՝ շա-
րէ քի պու նասիհաթլարըն չիմտիյէ գատար հիշ

պիր ֆախտէսի կէօրիւմէմիշ տիր, նիչէ էրմէնիւէր կիթմիշ, վէ սա'իրլէր տախի կիթմէյէ տէվամ էթմէքտէ տիրլէր:

Էրմէնիւէրին դարչըսընա չըզան պաչընա մէս-
"էլէլէրտէն պիրիսի կէչիմ մէս"էլէսի տիր, Տէնիլէ-
պիլիւր քի էքսէր սըրալարտա պիր քիմսէ մէմլէ-
քէթի թէրք էտիպ էթմէմէք խոսսոսընտա պիր
գարար վէրտիլի սըրատա անա էն ղիյատէ իճրա ի
թէ"սիր էտէն խոսսուս պու էքմէք մէս"էլէսի տիր,
Համիտին տէվր ի հիւքիւմէթինտէ պիր չօզ սէնէլիք
թէտտոտիտէն սօնրա, վէ էրմէրին սայըսընը ֆէվզ-
է'ատէ ազալթմըշ վէ վազթըյա հալը վազթը Ե-
րինտէ վէ չալըզան պիր էհալիլի ղայէթլէ ֆազիր-
լէշաիրմիշ օլան զըրղընլարըն պիր նէթիճէսի մա-
գամընտա էրմէնիւէրին պու մէմլէքէթտէ քէնտիլէ-
րիլէ 'ա'իլէլէրի իչիւն արթըզ թէ'այեիւշ պուլուպ
պուլամայաճազլարընը սօրմալարը ղայէթ թապի'ի
պիր չէյ տիր, Պէլէի հիշ պիր քիմսէ պու սիւ'ալա
սուպուլթի պիր թարգտա ճէվապ վէրմէյէ չըզըշ-
մայաճաղը կիպի, պիր քիմսէնին սա'իրլէրին իթ-
թիխազ էտէճէքլէրի մէսլէքի դարալաշըրմասը
տախի ճա'իզ տէյիլ տիր, Լաքին հիւքիւմէթ ի 'Օս-
մանիյէնին հէր քէսէ էմիլիյէթ ու ի'թիմատ ի'ատէ
էթմէքլէք, վէ էմր ի իսլահաթա պաչլամազըդ
խոսսոսընտաքի սա'յ ու ղայրէթլէրինտէն պաչզա
պիղէ կէլիւր քի Լօնտրանն Սընհաբա դաղէթա-
սընտան իզթիպաա օլունան աթիտէքի փարչա մի-
ղաճ ը ղէմանը կէօսթէրէն ալամէթլէրտէն պիրիսի
օլուպ, իսթիզպալ հազընտա ինսանա նիքպինանէ
էֆքեարտա պուլունմազ իչիւն դավի պիր սէպէպ
վէրիւ:

Բա'նա մա'լիւմ տիր քի պիլճիւմլէ թէչէպպիւ-
սաթ ը ինսանիյէնին ասլ ու էսասը ազչէ տիր, էն
'ալի հէտէֆ ի մագսուտլար ազչէ իւզէրինէ միւ-
"էսսէս օլմատըդճա հայը զ ֆի'իլէ իխրաճ օլունա-
մաղլար, Կէրէք պիր գուամիանհա օլսուէ, կէրէք
պիր հիւքիւմէթ օլսուէ, հէր հանկի պիր թէչքի-
լաթըն մէթանէթի անըն իզթիտար ը մալիսինին
մէթանէթինէ վէ սէրվէթ մէնպա'լարընըն տա'իմի-
լիյինէ վապէսթէ տիր, Թիւրքիանըն սէրվէթ մէն-
պա'լարընըն ղայէթլէ պէօյիւք օլտըղը միւհթաճ ը
թէ"քիտ օլմայաճազ տէրէճէտէ բանա մա'լիւմ տիր,
Վէ մէմլէքէթին քէնտի էհալիսինին իսթիյաճաթընը
պօլ պօլ տէֆ' ու թէսվիյէ էտէճէք տէրէճէտէ
մա'մուր վէ ղէնկին օլուպ օլմայաճաղը խոսսոսը-
նա կէլինտիքտէ, պու պապաէ սէրմայէնին թու-
թաճաղը թարիզի կէօզէթլէմէքլէ թէնպիր ի էֆ-
քեար էտէպիլիլիլիզ, Գարիոն ը քիրտմըմը խապէր-
տար սըրլար քի սէրմայէ տէնիլէն չէյ տիւնհատա

էն գօրգազ վէ էն հէսսաս չէյ տիր, Անըն գօրգ-
մատըղը Եէկեանէ չամաթալար, ֆապրիզալարըն
խարըլթը կիւրիւլթիւսիւ, հասատ մաքինալարը-
նըն չանկըրթըսը վէ փազարկեանն վէլվէլէ վէ
ղուղուլէսի տիր, Սէրմայէ էն էմին մահալ մա-
գամընտա սուլի ու սէլամէթ, նիզամ ու ինթիզամ
գաթարը արգասը սըրա կիտէր, էն ճիւզ"ի մուհա-
րէպէ Եախօտ ֆէլաքէթ շայ'ասը սէրմայէի իլթի-
ճակեան արամաղա գօշտուրուր, Ինկիլիզ սէրմայէ-
սի էն մուհաֆազաքեար սէրմայէլէրտէն օլտըղը
նամ ու չէօհրէթինէ մալիք տիր, Սօղուզ վէ հիշ
պիր չէյտէն թէ"սիրլէնմէզ օլարազ նէ էֆքեար ու
հիսսիյաթըն սըճաղըղը, նէ տէ խայալըն աթէչի
Ինկիլիզին սէրմայէլէրինէ իճրա թէ"սիր էթմէլէր
Հիշ չիւպիէ Եօզ քի անը սա'իր 'ալազա վէ միւնա-
սէպէթլէրէ սէվզ էտէն պիր գալպի վար իսէ տէ,
սէրմայէ Խաթըրան պիր քիմսէ մագամընտա անըն
գապուլ էթտիլի անճազ իքի միւթալա'ա վէ սէպէպ
վար տըր, Խանի ազչէսինին ղայ' օլմազ մուխա-
թարասընտան էմին օլմասը, վէ քեար վէ թէմէթ-
թիւ'աթը իչիւն քեաֆի տէրէճէտէ թէ"մինաթ,
Պու սէօղտէն ֆիքրիմիզ չունու անլաթմազ
տէյիլ տիր քի, Ինկիլիզ սէրմայէսի վասըթասըլէ
միլլի պիր պանդանըն թէ"սիրի մէմլէքէթին ումուր
ը մալիյէճէ խէլասը օլաճազ տըր, Լաքին չունը
տէմէք իսթէրիլ քի, աչըզ կէօզ վէ միւտազիլ
Ինկիլիզ սէրմայէտարլարընըն իչպու մու'ամլէսի
իսթիզպալ հազընտա նիքպին օլմաղըղա քեաֆի
տէրէճէտէ պիր սէպէպ տիր:

Ափաշիքեար տըր քի, Ինկիլիթէրրա Թիւրքիայա
իֆա ի մու'ավէնէթ խոսսոսընտա վէրմիշ օլտըղը
վա'տարը Եէրինէ կէթիրտիքտէն պաչզա, անըն
սէրմայէտարլարընըն տախի Կէնճ Թիւրքլէր ֆըրգա-
սընըն իզթիտարընա վէ սուլփիէրվէրանէ նիլէթլէ-
րինէ էմիլիյէթ ու ի'թիմատ իչիւն գավի սէպէպլէ-
րի վար տըր, Իլթէ Օգոստ, 9 թարիխի իլէ նէշ
օլունան Սընհաբա կէօրիւլէն պէնտտէ պէրվէճ
ի աթի իտարէ ի լիսան օլունմուշ տըր:

« Փօսթա նաղըրը Սըր Հէնրի Պէպինի-
թըն Սմիթի Ինկիլիթէրրա հիւքիւմէթինին թա-
լէպի իւզէրինէ, էլէէվմ թէչքիլ էտիլմէք իւզրէ
օլան Թիւրքիա միլլի պանդասընըն ըլիյասէթի վա-
ղիֆէսինի գապուլ էյլէմիշ տիր, Միւշարիլէյի փօս-
թա նաղարէթինտէն իսթիֆա էտէրէք, կէ-
լէճէք այ Տէրիսա'ատէթէ 'ազիլմէթ էտէճէք տիր,
Պու խապէրտէն կէօրիւլէճէք տիր քի, Ինկիլիթէր-
րա հիւքիւմէթի քէնտիսինին թէչքիլի հէման գուվ-
վէ ի գարիպէյէ կէլմիշ օլան Եէնի Թիւրքիա միլլի
պանդասը իլէ թէվիիտ էթմէքլէյէ գարար վէրմիշ

տիր, Սըր Հէնրի Պէպլինկթըն Սմիթի թիւրքիայա պիր ետպանճը տէյիլ տիր, Զիրա միւսմալէյն էսքի ըէթիմ գէմանընտա Տիւլունը 'Ուսումիյէ մէճլիս ի իտարէսինտէ Ինկիլիզ տա'ինլէր վէքիլի սըֆէթիյլէ 3½ սէնէ միւստէթ օ մէմլէքէթտէ գալմըլ տըր, վէ 1903տէ Ինկիլթէրրա փօսթա նաղարէթի վազի- ֆէսինի տէր'իւնտէ էթմէք իւզրէ, մէմուրիյէթ ի մէքըիւրէտէն իսթի'ֆա էյլէմիշ տիր:

«Թիւրքիա միլլի պանգասընըն իւք սէրմայէսի 1 միլիօն լիրա ի 'Օսմանի, եախօտ թաղրիպէն 960 պին Ինկիլիզ լիրասը օլաճագ տըր, Իշպու պան- գանըն թէչէքքիւլիս Ինկիլիզ սէրմայէսինի թիւր- քիայա իտխալ էթմէք պապընտա տօղրուտան տօղ- րույա պիրինճի թէչէպպիւս տիր: Սօն սօնուտա րաղիպի օլաճաղը 'Օսմանլը պանգասը' ասլէն պիր Ֆրանգօ-Ինկիլիզ թէչէպպիւսիւ մաղամընտա իշէ պաշլամըլ իսէ տէ, հիշ պիր գէմանտա դայէթ պէօ- յիւք օլմայան Ինկիլիզ մէնֆա'աթը թէտրիճէն ա- զպմըլ օլուպ, էլիւլմ 'Օսմանլը պանգասընա տա- 'իմ պիր Ֆրանսըղ միւ'էսսէսէսի մաղամընտա պաղըմագտա տըր, Բանա մա'լիւմ տիր քի Ինկի- լիզ հիւքիւմէթի իշլէրին պու հալինէ—'ալէլլուսուս Թիւրքիանըն պէօյիւք պիր թէրազըր աղըմը արթմասը միւսթէմիլ օլան պու կիպի պիր գէմանտա—պագ- հիշ արղուլանմայաճագ պիր շէյ նաղարըլէ մաղտա օլուպ, Ինկիլիզ սէրմայէտարարընը սէրմայէլէրինի թիւրքիա իշլէրինտէ գուլլանմաղա թէչլիզ էթմէք վէ մէրաղլանտըրմագ իշլիւն էլինտէն կէլէն հէր շէյի եափմաղա արղուքէշ տիր, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի եէնի ըէթիմէ խուսուսի սուրէթտէ թէվէճճիւհ կէօսթէրմէքտէ օլուպ, Կէնճ Թիւրքլէրին մէմլէքէ- թին աճվալը մալիյէսինի սըրասընա գօյմագ խու- սուսընտաքի սայ' ու դայրէթլէրինէ եարաղմ էթ- մէյէ արղուքէշ տիր, վէ պու ճիհէթտէն պիր եար- աղմ օլմագ իւզրէ, պիւսպիւթիւն Ինկիլիզ սէրմա- յէսինտէն թէչէլի օլուսաճագ օլան պիր պանգա- նըն իշպու թէ'սիսի հէմ Ինկիլթէրրա հէմ թիւր- քիա հիւքիւմէթլէրինի թամմ իշթիրաք վէ թէ- վէճճիւշլէրինէ մաղհար օլան պիր թէտպիր տիր:

Պանգաստան մաղսէտ' պաշլըճա Թիւրքիանըն մէմուլ օլան թէրազըրսընտա պու կիպի թէրազ- ղընըն իսթիլգամ էտէճէյի թէչէպպիւսաթ ը սա'ի- ը վէ միւսթահսէնէնին իճրա վէ թէմիլէթի ի- չիւն Թիւրքիայա Ինկիլիզ սէրմայէսինին իտխա- լընը թէսիլ էթմէք սուրէթլիլէ եարաղմ էթմէք տիր, Պանգանըն սէրմայէսի սայքի հէր պիր մաղ- սէտ իշլիւն գուլլանըլապիլէճէք տիր, Զիֆթճիլէր քէնտիլէրէ մա'գուլ մըգտարտա ֆա'իզլէ իզրա- ղաթտա պուլընըլարագ մաղհար ը մու'ալէնէթ օ-

լաճագլար տըր: Հըրֆէթ վէ սան'աթլար տախի 'այնի վէճիլէ մաղհար ը մու'ալէնէթ օլաճագլար, վէ վաղթ միւրուրըյա վէ մէմլէքէթին թէրազըր վէ թէքեամմիլինին իսթիլգամ էթտիյի վէճիլէ, մէմալիք ի Շահանէտէ պէօյիւք մա'տէնլէրին ա- չըլըպ իշլէտիլէպիլմէլէրի իշլիւն ալանսար եափա- ճագ տըր, Պալատէ զիքը օլուստըղը իւզրէ, իւք սէրմայէ 1 միլիօն լիրա օլաճագ իսէ տէ, իզթիլգա էթտիլքէ մէքըիւր սէրմայէ թէչիւտ էտիլէճէք տիր:

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ԱՏԵՄԼԵՐԻՆ ՊԻՐ ՏԵԼԻԼԻ

Ամբիգա շօն Բ. Մօթ գատար գուվլէթլի, կէնճ վէ իրիսթիյան սիրէթէ մալիք օլան փէք աղ զաթլար մէյտանա կէթիլմիշ տիր: Պու զաթ կէնճ- լէրին իրիսթիյան չիլքէթլէրի վէ սա'իլ իրիսթի- յան իշի մէնաֆի'ինէ օլարագ թաղրիպէն գըրգ իքի մէմլէքէթ զիյարէթ էյլէմիշ, վէ պու միւսա- սէպէթլէ իրիսթիյան 'ալէմինտէ տահա զիյատէ մա'րուք օլմուշ տըր: Մր. Մօթ Նիւ Եօրք էյա- լէթինտէն օլուպ քէնտիլ թա'լիմ ու թէրպիլէսինի գըմէն զարպտա, գըմէն տախի Գօրնէլ տարիւլ- ֆիւնուսընտա ալմըլ տըր: Տահա թալէպէ օլտըղը գէման ֆէլսէֆէտէ քէսպ ի շէօրէթ էյլէտի, վէ տահա իքմալ ը միւստէթ էթմէգտէն էվլէլ ֆէլ- սէֆէ մու'ալլիմի օլմագ իւզրէ, Էվրօփայա կիտիպ օրատա իքմալ ը թահսիլ էթմէսի իշլիւն քէնտիլնէ միւքեաֆաթ թագալիմ օլուստու: Գօրնէլտէ իքէն կէնճլէր չիլքէթլինէ ա'ղա օլտու, վէ քէնտիսի վէ պու չիլքէթին ա'ղասընտան պա'ղըլարը Գօրնէլէ եաղըն պիր հապսիսանէնին մահպուսարընը զիյա- րէթ էթմէյէ պաշլատըլար: Պիր կիւն Մր. Մօթ 'աճէպա մահպուսարա վէրէճէք մուսիպ ի պէրէ- քէթ պիր խապէրիմ վա'ր մը տըր տէյիւ տիւշիւն- մէյէ պաշլատը, վէ շու նէթիճէյէ կէլտի քի էկէր 'Բրիտտոսըն Ինճիլինի մահպուսարա թէպլիւր էտէ- ճէք իսէ' օլ Ինճիլի քէնտիսի քեամիլէն գապուլ էթմէլի, եօզսա քէօրիւն քէօրէ գըլաղուլըզ էթ- մէսի կիպի պիր շէյ օլաճագ տըր:

Սօնրա Մր. Մօթ Լօնտրանըն ֆօլիթէքնիք միւ- 'էսսէսէսինին միւտիրի օլան Մր. Սթըրտըն թահ- թ ը թէ'սիրինէ տիւշտիւ: Մր. Սթըրտ գուվլէթլի պիր իրիսթիյան 'էօմրիւնտէ նէշվ ու նէմա պուլ- մագ իշլիւն եէկեանէ թարիք սա'իլլէր իշլիւն իշ կէօրմէք օլտըղընա անը դանտըրտը, Շու քէլամ- լարը տէրհալ զիքըր էթտի քի' անլէր Մր. Մօթըն 'էօմրիւնիւն տիւսթուր իւլ 'ամէլի օլտուլար, եա-

նի «ԱԵՆ քէնտին իշխն պէօյլը շէյլէ՛ր մի թալէպ էտիյօրսըն : Անդերի թալէպ էյլէմէ : Էվվէլա Ալ-լահն մէյէքիւթիւնիւ թալէպ էյլէ » Իշթէ պէօյլէճէ Մր. Մօթ քէնտինի սա՛րլէր իշխն խըտ-մէթէ վազֆ էյլէմէյէ դարար վէրտի : Վէ «Տիյարը էճնէպիյէտէ միսիօնէր իշի իշխն թալէպէ արա-սընտա կէօնիւլիւլէր ճէմ՛իյէթինի թէ՛սիս էտէն կէնճլէրտէն պիւրիսի տալիս պու զաթ իտի : Մր. Տուտի, Մր. Մօթն քէնտի 'ալէնի նութգլարըն-տան պիրիսինի իրատ էթտիյինի իշիթտիյինտէ քէն-տի եանընտա օլան ատէմին դուլաղընա «Շու կէն-ճէ տիգլաթ էտինիդ . օ մէշնուր պիրիսի օլաճադ տըր» տէտի : Պու էօյլէ պիր փէյլաճալէրիք տիր քի քեամիլէն իթմամ օլմուշ տըր :

Մր. Մօթ չիմալի Ամէրիգանըն Գօլէճ Կ. Խ. չիրքէթլէրինին քեաթիպի օլուպ՝ իւշ սէնէ դար-ֆընտա Գալիֆօրնիատան Նօվա Աքօթիայա գատար օլան ճիւմէ մահալլէրի զիյարէթ էյլէտի , վէ անըն իսմի գօլէճտէքի կէնճլէր վէ 'ուճուճէն Կ. Խ. չիր-քէթի իշխն չալըշան պիրիսի մագամընտա մա՛րուֆ օլմուշ տըր : Մր. Մօթ հազգընտա չօգ տօղըրու օլարագ եազըլմըշ տըր քի՝ «Անըն եիրմի սէնէլիք տէվամի ֆա՛լիյէթի ա՛լա պիր թէշքիլաթ պինա էթմէքտէն զիյատէ իշ կէօրմիւշ տիր : Անլէր միւսթաղպէլ թալէպէկեանը գալլէրինտէ Ինճիլ ալէվինին նուրընը եազմաղա եարտըմ էթմիւշ վէ Բ. Մուգատ-տէս միւթալա՛սար արզուսընը, վէ միսիօնէր զայրէ-թինի իւլէրի կէթիւրմիւշ տիր : Ամէրիգանըն հալը հա-զըրտա օլան Խրիսթիյան թալէպէկեանը արա-սընտաքի թէշքիլաթ հազգ իւզրէ անըն իշի սա-յըլա պիւրի , վէ հէր նէ գատար Լ. Տ. Ուլիարտ վէ Ս. Բ. Օպէր պու թէշքիլաթըն թէրագըրընա մէտար օլմուշլար իսէ տէ : Մր. Մօթ վէ անըն վա-սըթասըյլէ թա՛լիմ օլունմըշ օլան քիմսէլէր օլ թէշ-քիլաթը անըն չիմաթի փլան վէ թէրագըրընա էրիշտիրմիւշ տիր :

Մր. Մօթն թալէպէլէր 'ալէմինի իտարէ էյլէ-մէսինին, անըն պէօյլը իգթիտար սահիպի պիր զաթ օլտըղընը իսպաթ էյլէր : Պիր քիմսէ անըն սէօյ-լէտիյինի իշիտէճէք օլուրսա անըն քէնտի իշի-նի սէվէն , զայրէթլի վէ է՛յի իշիքմէթ Խրիսթի-յան պիր զաթ օլտըղընա , վէ քէնտի իշինին հէր ճիւթինէ վազըֆ իտիյինէ գանի՝ օլուր : Վէ անըն «Մախֆի Տու՛ալ» «Սապա՛ն նէվպէթի» «Թալէ-պէնին 'էօմրիւնտէ Յիսուս Բրիստոսըն գուվէթի» վէ «Տու՛ալ վէ միսիօնէր զայրէթի» նամ թիսալէլէրի-նի օգույսճադ օլուրսա Մր. Մօթն քէնտի 'էօմ-րիւնտէն վէ քէնտի էֆքեարընտան եազտըղընա , վէ Սլլա՛ն իլէ եիւրիւմէք նէ օլտըղընա վազըֆ պիր զաթ իտիյինէ գանի՝ օլուր :

Մր. Մօթն իճրա էյլէտիյի իշլէր փէք մէշնուր տըրլար : Անըն քեաթիպիք էթտիյի միւստէթտէ «Տիւնեանըն Խրիսթիյան թալէպէ իթթիֆաղընըն ա՛ղասընըն մըգտարը 38,000տէն 113,000է պալիդ օլմուշ տըր : Մր. Մօթն Նիւ Եօրքտաքի օլտարնտա եազըլսանէսինին իւսթիւնտէ պիւթիւն տիւնեանըն պիր խարիթասը վար տըր , վէ հազիգաթը հալտէ անըն ֆա՛լիյէթինին տա՛րիքսի պիւթիւն տիւնեա օլուպ՝ պուճու տա՛րմա կէօղլէ էօնիւնտէ թութ-մագ իւզրէ օլ խարիթալը օրայա գօմուշ տըր : Ա-նըն ատէմէլէրին պէօյլը պիր տէլիլի օլմասընըն սէպէպի քէնտիսինին պիգլաթ Ալլա՛ն թարաֆըն-տան միւթէ՛քսսիր օլմուշ օլմասը տըր : Մր. Մօթ «տէլալէթ» հազգընտա պիր թիսալէ եազմըշ օլուպ՝ անտէ ատէմէլէրէ տէլիլ օլաճադ պիր քիմսէ հազ-գընտա քէնտիսինին նէ 'ալի թէսալվուրլարը օլ-տըղընա տա՛րի պիր ազ մա՛լիւմաթ՝ վէրմիւշ տիր : Պու թիսալէտէ Մր. Մօթ շէօյլէ տէմիւշ տիր :

«Պիր ատէմ տէլիլ օլմագ իսթէրսէ խըտմէթ էթմէսի կէրէք տիր : Սա՛րլէրի քէնտի գուլարը մագամընտա թութմալը տէլիլ , անճադ քէնտիսինի անլէրին գուլը սայմալը տըր : Էն պէօյլը օլմագ իսթէյէն՝ հազիգաթը հալտէ ճիւմէսինին խըտմէթ-քեարը օլմագ կէրէք տիր : Էօյլէ պիր քիմսէ էյիլ-մէլի , տալմալը , քէնտի քէնտիսինի կիլլէմէլի տիր՝ Վէ պէօյլէճէ քէնտի քէնտիսինի ալչաղանտընա քիմսէ , մութլադա թէրֆի՝ օլունաճադ տըր : Սէ-խսթ նամ շէհրտէ տօղմուշ օլան Տր. Կուրսօ Վէր-պէք ճափօնեատա միսիօնէր օլտու : Գրըգ սէնէ օլ մէմէքէթտէ չալըշտը , լաքին քէնտիսինի ճա-փօնեալըրըն արգասընտա կիլլէմիւշ իտի : Ֆիլ-վազը՝ օ միլլէթին գուլարընըն գուլու օլտու : լաքին հազիգաթը հալտէ չիմաթի ճափօնեալըրար արասընտա հէր հանկը պիր էճնէպիտէն զիյատէ 'ալի պիր մէվըր՝ թութմուշ տըր : Էն 'ալի տէլա-լէթ պիգտէն թէրք ի նէֆա թալէպ էտէր :

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ՊԻՐ ՔԵՕՐ ԿԵՆՃԻՆ 'ԷՕՄՐԻԻ

Հէր էրքէք վէ զըզ չօճուդ պու քէօր կէն-ճին քէնտիսինի վէ քէնտի ֆամիլեասընը գալըր-մագ իշխն էթտիյի զայրէթտէն էօրնէք ալմագ կէրէք տիրլէր :

Պու ա՛մա կէնճ քէնտիսինին Գօլմպէս ա՛մա-լար մէքթէպինէ կիւրմէյէ հազըր օլտըղընը անճադ 21 եաշընա եթիշտիյինտէ անլատը : Օլ վազթ քէնտիսինէ անճադ պիր սէնէ գալմաղա միւսաա-տէ էտիլտի : Վէ պիրազ սօնրա զաղէթալար իլի

իլէ մէշղուլ օլմադա պաշլատը: Գէնտի իշի հազ-
զընտա աթի իւզ զիքը հիքեայէյի էտիյօր:

«Պիր դաշ մաթպա'ալարա մէթնլէր պէյէնտիր-
մէք խուսուսընտա չօզ կիւճիւքլէրէ թէսատիւֆ
էյլէտիմ: Պիր խալլը սէնէլէր պէն դուրչուն գա-
լէմ իլէ եազար իտիմ: Չուգուր պիր թախթա իւ-
զէրինէ քեաղըաը գօր վէ պէօյլէճէ եազար իտիմ,
վէ հէր նէ գատար եազըմ' օդուհաղը իտիյսէ տէ,
մաթպա'ալարըն էքսէրինին իսթէտիքլէրի տէրէ-
ճէտէ պէրրազ տէյիլ իտի:

«Պիր եաղը մաքինասը ալմադա դարար վէր-
տիմ, վէ մաքինա էլիմէ եէթիշտիինտէ մէյուս օլ-
տում, զիրա մաքինա փէք միւրէքքէպ օլտըղըն-
տան անընլէ եաղը եազմաղը ապա էօյրէնէմէմ տէ-
յիւ զանն էթտիմ: Լաքին պու խուսուստա պիրազ
թա'իմաթ ալտըղըմտա, պուսուսն օլ գատար կիւճ
պիր չէյ օլմատըղընա վազըֆ օլտում: Օլ վազըթ-
տան պէրու միւքեաթէպէ վէ մաթպա'ալար ի-
չիւն եազաղըմ չէյլէրին ճիւմլէսինի պու մաքինա
իլէ եազմըլըմ տըր:

«Հաւատա սէյր ու սէֆէր էթմիշ օլան Փրօֆ.
Բօյ ֆուսպէն շու իշէ օլան պիր միւլադաթըմտա
միւմաիլէյի պանա, Սէն քիւրէ ի աղըն ըրմադ-
լարը, տաղլարը վէ չէհրլէրի եօգարը հաւատան
նասը կէօրտիլիւնիւ, վէ անըն իւզէրինտէ եօլ-
ճուլըգ էթմիշ օլան քիմէլէրտէն պիյատէ տօղըու
օլարազ թա'րիֆ վէ թէրսիմ էտէպիլիյօր սըն' տէյիւ
սէօյլէմիշ տիր: Վէ պէն պիր քէօր իքէն պու չէյի
նամըլ էտէպիլտիյիմի փրօֆէսօր անլամազ իսթէ-
տիինտէ, անա Պուսլարըն ճիւմլէսինի գուվլէ ի
միւթէխալիլէմ վասըթասըլլէ էտէպիլիյօրըմ' տէտիմ:
Գէնտիմ վէ զէվճէմ իշիւն պէշ օտալը պիր խանէ
ինչա էթտիրտիմ: Էվլին էօնիւնտէ կիւզէլ պիր
պաղչէ, հէմ տէ կիւզէլ պիր քիւմէս տախի վար
տըր: Լազէթա իշիյլէ մէշղուլ պուլուսմատըղըմ-
տա թաւուզ մաւուզ եէթիշտիմէքլէ վազթըմը
կէչիլիլիմ: Պաշգա սէքիզ տանէ տախի թաւուզ
քիւմէպէրիմ վար տըր, վէ անլէրտէն խալլը եու-
մուրթա էլտէ էտէրիմ, վէ էփէյի փարա գազանը-
րըմ: Էյի պազըլսա, պու իշին քեարլը պիր իշ օ-
լապիլէճէյինէ էմին իմ:

«Քիւմէսի եափտըղըմտա իշին էփէյի գըսմընը
պէն քէնտիմ էլլէրիմ իլէ եափմըլըմ, վէ պիր թախ-
թալը քէսմէք եախօտ պիր չիփի չազմազ իզթիզա
էթտիլինտէ, կէօգիւ օլանլար գատար սուհուլէթ-
լէ օլ չէյի էթմէյէ գատիր իմ: Խուսուսի վէ թա'-
րիֆ էտէմէտիլիմ պիր հիսս վար տըր քի, անըն
վասըթասըլլէ պէն չիվիյի գօյու գարանլըգ իշինտէ
պիլէ թամմ եէրինէ մըլսլայապիլիլիլիմ: Պէնիմ իտա-

րէմ թահթընտա չալըչան առէմլէր վար իտի, վէ
պէն տուրուր վէ Ֆիլան եէրէ ֆիլան ուզուսլըգ-
տա վէ ֆիլան պէօյիւքլիւքտէ պիր տիրէք եախօտ
պիր թախթա քէսիլմէյի տէտիլիմտէ, եափընըլար
քէսէրլէր վէ քէսիլէն փարչա թէմամը թէմամընա
ուչղուն կէլիլ իտի: Պիրազ տիւշիւնիւպ միւթա-
լա'ա էթտիքտէն սօնրա, պիր էվ փլանընը եափա-
պիլիլիլիմ, վէ էկէր օլ փլանա կէօրէ հէր չէյ եա-
փըլաճազ օլսա, պիր մաքինատան չըգմը կիպի
գըսմարը պիրի պիրինէ մութապըգ կէլիլ:

«Ալլահըն մուգատտէրի էօյլէ թէրթիպ էյլէմիշ
տիր քի, հաւվասը խամիսէտէն պիրիսի զա'իֆլէ-
նէճէք, եախօտ մահվ օլաճազ օլսա, օլպիլլէրի
խուսուսա պիրիսի օլպիրինտէն զիյատէ հէսսա
օլուրլար: Պու տէտիլիմին պէնիմ հազգըմտա տօղ-
րու օլտըղընա չէհատէթ էտէրիմ: Պէնիմ իշիթմէք
հասսէմ փէք գուվլէթլի օլուպ, պէն փէք աղլարըն
իշիտէպիլտիլլէրի սէսլէրի իշիտէպիլլիլիլիմ: Պէնիմ
լէմա էթմէք գուվլէթլիմ խուսուսա պա'ղը ճիւթ-
լէրճէ ֆէվգէլ'ատէ տիր: Կէճէ սիւքիւնէթինտէ
պէն եայան եօլուստա եիւրիւշէպիլլիլիլիմ, վէ պիր
աղաճըն եախօտ թէլէթօն տիրէյինին կէօլիւսինի
հիսս էտէրիմ, վէ եօլ իւզէրինտէ պէնիմ թանը-
տըպլարըմտան քիմաէ պուլուսուր վէ պէն միւլա-
հազայա տալմամըլ օլուր իսէմ, թամմ անըն եա-
նընտան նէ զէման կէզտիլիլիմ տէյէպիլլիլիլիմ:

«Գուվլէ ի լամիսէ վասըթասըլլէ ֆարըլը չէ-
չիտ մէյվէլէրի վէ սէպղէվաթը թօփլայապիլլիլիլիմ,
վէ անլէրէ տօգուստըղըմ կիպի նէ չէչիտ օլտըլա-
րընը անլայապիլլիլիլիմ: Գուվլէ ի սամի'է վասըթա-
սըլլա պիր գուլը օլպիրինտէն թէֆրիզ էտէպիլիլ
իմ, վէ անլէր տահա փէք քիւշիւք իքէն, անլէրին
սէսինտէն էրքէյինի տիշիսինտէն թէֆրիզ էտէպի-
լիլիլիլիմ:»

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՆԵՎՃԻՎԱՆ ՊԻՁՁԱԹ ԳԵՆՏԻՍԻ

(Տօգ. Լ. Ա. Պէնգ.)

2.

Տօգ. Հէնրի Ու. Պէլօուզ, վազթըլլա հէյ-
քէլթրաշարտան պիրինին ուսթաղըլա, թահսիլի
միւշքիլ օլան ալաճաղընը թահսիլ էյլէմէսի հազ-
զընտա պիր հիքեայէ նաղլ էտէր իտի: Տօգ.
Պէլօուզ հէյքէլ իմալ էթտիլի օտասընտա պու-
լուսուլլօր իտի: Պիր կիւն Սթըտիօնուն տըլ
օտասընտա պիր տօլապ կէօրտիւ. իշինտէ պիր
գաշ տանէ եարը պէլէ գատար եափըլմըլ սա-
նէմ օլուպ, տօլապըն իւզէրինտէ «Մէտեուսլար»
քէլլիմէսի մուհարրէր իտի: Պու տօլապ պիր մա-

նատա թէչհիր տիրէյի խտի: Գատիմտէ միւսընդէ-
րի թէչհիր էթմէք իչիւն պիր տիրէյէ պաղլալը պ
էնզարը ա'մմէյէ մա'րուզ գըլաղլալը կիպի, Մր.
Փառուըրս տախի պօրճլարընը թէ'տիյէ էթմէյէ
մուզթէտիր օլուպ տա էթմէյէնլէրի պու տօլապա
վազ' էտիպ, թէչհիր էտէր իտի: Մր. Փառուըրս
տէր իտի քի, պէօյլէ եափմաղը պիր հէյքէլթրաշ
հազգընտա չօգտան իչիթմիշ օլտուղու պիր նազ-
լիյէթտէն էօյրէնմիշ տիր: Հէյքէլթրաշ՝ միւշթէրի-
սինտէն պիրինին եարը պէլինէ գատար պիր սանէ-
մինի օյար չըգարըր: Սահիպի տէ սանէմին չիր-
քինլիյինտէն, պու պանա էյի պէնզէմէյօր տէյիւ
պէհանէ էտէրէք սանէմի գապուլտան իմթինա' է-
տէր:

«Փէ'ք ա'լա, պու սանէմ սիղէ պէնզէմէյօր
տէյօրսուռուզ, սանէմի գապուլ էթմէք իսթմէ-
յօրսուռուզ. ի'թիրազընըզը գապուլ էտէրիմ,» տէր
հէյքէլթրաշ:

Պուռուռն իւզէրինէ մուգալվատան իւզէրի գա-
րա պօյալը մուզալլամ կէօրիւնիւշլիւ պիր թէվ-
գիֆիսանէ եափըպ սանէմի իչինէ հապս էտէր:
Թէվգիֆիսանէնին գափուսու իւզէրինէ «Մէտուռ-
նէն մէվգուֆ» տէյիւ եազըլմը իտի: Սանէմին՝
սահիպինէ օլ գատար միւշապէհէթի վար իտի քի:
չէհրտէ հէր ատէմ անըն քիմ օլտուղուռու չափու-
ճագ թանըտը, վէ հէյքէլթրաշըն պէօյլէ ուսթա-
լըզլա ինթիգամ ալմասընը սէյր էյլէմէք իչիւն հէյ-
քէլթրաշըն Սթըտիօսուռնա սէյիրտէն սէյիրտէնէ
օլտուռ: Պիր ազտան քէնտինէ էտիլէն հիճվ ու հա-
զարէթտէն տօլալը փիւր զազապ օլուպ, շէքվա-
լանարաք սանէմին սահիպի տէ սէյիրթտի կէլտի:

«Աէն նէ' տէյօրսուռն, պու սանէմին սէնին սա-
նէմին օլտուղուռն քիմ պիլիւր. վէ սէն Պու սա-
նէմ պանա պէնզէմէյօր տէ'մէյօրմու իտին: Պու
պէնիմ էտէրիմ տիր. վէ մալիմ տէյիլ մի, իսթէտի-
յիմ կիպի եափմաղա հազգըմ վար, տէտի հէյքէլ-
թրաշ:»

«Ահ, լաքին պահասընը վէրիւր, ալըր կէօթիւ-
րիւրիւմ:»

«Կէօթիւրիւրսիւն ամմա, կէլ կէօրէլիմ քի,
պու սանէմ խաղը պանա ճէլպ էթմէսիլլէ 'ինտիմ-
տէ օլ գատար գըյմէթիլ օլմուշ ալըր քի, աալի ֆի-
յէթինին իքի միալինտէն էքսիյէ վէրէմէմ:»

«Փէ'ք 'ալա, օլ ֆիյէթէ իշթիրա էտէրիմ,» տէ-
տի, վէ իշթիրա էտիպ հէյքէլթրաշըն մէտուռու
պէօյլէճէ քէնտի քէնտինի թէվգիֆիսանէտէն թախ-
լիյէ վէ թախլիս էյլէտի:

Էկէր պիր քիմսէ քէնտի ըռհոռնու աղրազ ու
չէհվաթ ը նէֆսանիյէյէ թէսլիմ էտիպ, անլէրին

քէնտի ըռհոռ իւզէրինէ իճրաի նուֆուզ էթմէսի-
նէ, վէ ըռհոռնու պուռլարըն թէ'սիլի թահթըն-
տա պիչիմ վէ հէյ'էթ ալմասընա միւսա'ատէ էտէր-
սէ, ըռհոռնու աղրազ ու շէհվաթ ճիլվէկես
օլմաղա թէրք էտէրսէ, միւթէ'էմմին օլտուռ քի,
պու մէքրուռ վէ մէնֆուր էնալի'յէթ, հէր հանլը
պիր ճիլալը վէ փարազ մասքէնին ալթընտան
քէնտի քէնտինի իզհար էտէճէք տիր: Պիր ատէմ
մէլէք վէ եախօտ շէյթան, հէր նէ իսէ ա'գըպէթ
մէյտանա չըգաճագ տըր: Մուհիմմ օլան շէյ պիր
ատէմին մահիյէթի տիր:

Պիր ատէմին ախազընա թէ'սիլ էտէն շէյ, օլ
ատէմ իչիւն էհէմմիյէթտէն ա'րի պիր շէյ օլմաղ:
Պինա'էն 'ալէյս պիր ատէմին տօսթլարը, քիթապ-
լարը, գրա'աթ էթտիլի զազէթալար, փէք մուհիմմ
չէյլէր տիրէր: Տիւնեատա հիչ պիր ատէմ, նա-
փաք քիմսէլէրտէն աճապա ինթիսապ էտիպ, վէ
եախօտ ֆիքր ու խայալընա նափաք թաափրէր
վէ խայալէլէր թէրսիմ էտէն քիթապ վէ զազէթա-
լար գրա'աթ էտիպ տէ, քէնտի ըռհոռնու թէմիլ,
փաք վէ լէքէսիլ հըֆը էտէմէզ, Գրա'աթ պահա-
նըն էհէմմիյէթինի սուրէթ ի մախսուսէտէ թէ'քիւ
էթմէք իսթէրիմ: Բենիամին Ֆրանքլին տէյօր քի,
էյամը սէպալէթինտէ գրա'աթ էթտիլի Գաթըն
Մաթհըրըն «էյիլիք էթմէք պապընտա մէգալէլը»
սէրնամէլի քիւշիւճէք պիր էտէրի, սօնրաքի 'էօմ-
րիւնիւն պիւթիւն ըէվիլինի միւթէ'էսսիր գըլմը
տըր, վէ քէնտինտէն էհլ ի խըտմէթ պիր զաթ հա-
լինտէ նէ էյիլիք վէ խըտմէթ սատըր օլմուշ իսէ,
օլ քիւշիւք քիթապ եիւզիւնտէն սատըր օլմուշ
տըր: Տիկէր թարաֆտան ճան Անճէլ Ճէյմս տէյօր
քի, Քէնտի մէքթէպէ կիտէր իքէն, օղանըն պիրի
քէնտինէ ֆէնա պիր քիթապ վէրտի: Օլ քիթապ-
տան հէման պիր գաշ տազիգէ օգուտու. լաքին օլ
գատար ճիւզի պիր միւտտէթ զարֆընտա պիլէ,
անտէն քէնտինին ըռհոռնա էօյլէ պիր գէհր կէչտի
քի, սօնրաքի պիւթիւն 'էօմրիւնտէ քէնտինէ մու-
ճիպ ի մէրարէթ վէ քիւտուրէթ օլտուռ. ֆիքրինէ
'աքս էտէն թաափրէլէր, խայալէլէր վէ սուրէթլէր
պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ շէրիւ ըռհոռ
կիպի քէնտինի թա'գիպ էթմէքտէ օլտուլար: Իւշ
պին սէնէ ազտէմ շու սիւ'ալը էտէն, 'լիմ ու հիք-
մէթ սահիպի պիր ատէմ իտի. պիր ատէմ գօյնու-
նա աթէշ գօյնապ տա էսվապը եանմամադ, եախօտ
պիր քիմսէ սըճագ աթէշ գօրալըր իւզէրինտէ կէ-
զիպ տէ ապաղլարը տաղլանմամադ գապլիլ մի:

Պիր նէվճիվանըն, քէնտի միւթադալէլի տի-
կէր պիր քիմսէնին քէնտի իչիւն եօլ հաղըրամա-
սընա, քէնտինի արգալամասընա, վէ մուվաֆֆադ

օլմասը իշխուն մուսուլմաններ էթմէսինէ վապէսթէ տէյիլ, իլլա հէր շէյտէն զիյատէ պիննէֆս քէնտի- նին նասըլ օլտուղընա վէ նէ էտէճէյինէ մէնուլթ տըր, տէյիլ տինշիւնմէսի խօշ պիր շէյ տիր, Ֆիւ- թուր պիլմէզ պիր միւստալմէթ, վէ գալսլ ի փաք- տան նէշէթ էյլէյէն ճիտտիյէթ իլէ, օլանճա գուվ- վէթինի թօփլայըպ իշ մէյտանընա գօյուլան պիր ատէմին էօնիւնտէ հիշ պիր շէյ տայանամազ :

Հալ ու վազթը ետրինտէ օլան հաքիմին պիրի վազթըյա օղլուճա պիր գաշ պին տալէր վէրիպ, գօլէճէ կէօնտէրտի քի, թահսիլ ի 'իւմ էտիպ մէ- ղուճ չըգսըն : Օղլան իլք սէնէնին նիհայէթինտէ 'ալտէթ էյլէտի : պիւթիւն փարասընը իթլաֆ էթ- միշ վէ պիր գաշ տա ֆէնա 'ատէթ թահսիլ էթմիշ իտի : Թա'թիլ միւստէթինին նիհայէթինտէ հաքիմ օղլուճա տէտի, «Ուլիւնըմ, պու սէնէ գօլէճէ կիտէ- ճէքմիսին :» «Պու սէնէ փարամ եօգ տըր, պա'պա :» «Լաքին միւնթէհի օլման իշխուն պէն սանա պիր գաշ պին տալէր վէրմէտիմ մի իտի :»

«Հէփիսի տէ կիթտի պա'պա :»

«Փէք ա'լա օղլուճ, սանա վէրէպիլէճէյիմին հէ- փիսի օ իտի : սէն արթըզ պուրատա գալամազսըն, պուճտան սօնրա սէն սէնին պաշընըն չարէսինէ պազմալըսըն :»

Նէվճիվանըն պասարընտա եէնի պիր նուր լէ- ման էթտի : Անտէ հադիգի ճէվհէր վար իտի : Բէն- տի քէնտինի թօփլայըպ հէր կիւճլիյէ մուզալմէթ էթմէյէ հազըրլանտը : Թէքըրաթէն էվտէն միւֆարա- դաթ էյլէտի, չալըչպ չապալայարազ գօլէճին միւստէթ ի թահսիլիյէսինի իթմամ էթտի : Փըզհ մէչգ էթտի, Նիւ Եօրք էյալէթինէ վալի օլտու, վէ սօնրատա խարիճիյէ նէզարէթինէ կէչտի, անը թա- ղիմ էյլէտի : Պու ատէմ Հ. Սիուըրտ տըր : Լաքին պու իշի իճրա էտէն, պաշա չըզարան նէվճիվան պիննէֆս քէնտիսի իտի :

Էյ նէվճիվանլար, պէնի տինլէյին : սիզի թա- ըիզ ի մուվաֆֆադիյէթէ իրչատ էտէճէք օլան զէն- կին պիր փէտէր, խայրխաճ վէ ճէօմէրտ պիր ամ- ճա եա տայը, մէրհամէթլու պիր պէօյիւք վալիտէ, բահաթ պիր էքմէք գափուսը, եա տա ֆիւլան պիր թազըմ հալ ու քէյֆիյէթլէր տէյիլ տիր : Սիզէ լա- ղըմ օլան շէյ սիզին ատէմ օլմանըզ տըր : չու ֆէ- սինիզին ալթընտա տիւշիւնէն, վէ սատըրընըն ի- չինտէ նէպզան էտէն ղաթըն ատէմ օլմասը տըր : Էյ նէվճիվան, սանա գարար եա խայր էտէպիլէն եկեանէ ատէմ, սէնին իսմինի թաշըյան, վէ այի- նէյէ պազտըղընտա, կէօլէրինին իշինտէն տըշարը պազան ատէմ տիր :

Վէ օլ ատէմ սէն սին :

ՍՕՆ

ԲԻԼԻՍԷ ՎԷ ՄԷՔԹԷՊԼԵՐԻՄԻՁԷ ԲԻՄԼԵՐ ՄԷՍՈՒԼ ՏԸՐ

Բիլիսէ վէ մէքթէպ ախլազի ա'լէմին իքի միհ- վէրէրի տիրէր : Հէր շէհիւր վէ դասապատա իշ- պու իքի թէ'էսիսաթըն պինաճա չօգ մուզարէնէ- թի օլտըղը կիպի մանէվի 'ալազա իլէ տախի եէք- տիկէրինտէն այրըմազ իքի ախլազի գուվէթլէր տիրէր : պիրի տիկէրին միւթէմիմի օլուպ, եալը- նըզճա պէօյիւք պիր իշ կէօրէմէյէճէքլէրի պէտի- հի տիր :

Պու կիւն տա'իւրէմիզտէ պիր գաշ քիլիսէլէր վար քի չօպանլարը վէ նիզամի մէքթէպլէրի վար, պէօյիւք զըսմը եա չօպանտան, եա մէքթէպտէն մահրուճ տըրլար : վար էօյլէ մահալլէր քի վազթը իլէ հասէտ օլուճուր տէրէճէտէ քիլիսէ վէ մէք- թէպլէրի վար իքէն, պու կիւն սալթ պիր խօճա իլէ իտարէ օլուճուրլար : նիշէ մահալլար տախի իքիսինտէն մահրուճ տըրլար : տէհէթլի վէ ու- թանըլըր պիր հալ . տօղան օլուր, վաֆթիլ էտէն եօգ, տօղան էօլիւր, կէօմէն եօգ . պոպուր օլաճազ, իճրա էտէն եօգ . «Իշպու տէհէթլի հալէ քիմլէր մէսուլ տըր :

Պա'զըլարըն էֆքեարընճա, միսիօնարլար վազ- թըլա չօգ մահալլէրտէ մէքթէպլէր աշմըշ, քիլի- սէլէր թէշքիլ էթմիշ, նիշէ քիմսէլէրի անա քի- լիսէլէրինտէն այրըմըլար . պիր վազթ տէվամ էթ- տիքտէն սօնրա թէրք էթմիշլէր : Սէֆիլ ճէմա'աթ- լարըմըզա, տաղըմըշ քիլիսէլէրիմիզէ, գափանմըշ մէքթէպլէրիմիզէ անլէր մէսուլ տըրլար :

Մէսէլէ սալթիշն թէֆթիշ օլուճտուղընտա իշ- պու սիճիլ հազգ կէօրիւնիւր իսէ տէ, տէրին պիր սուրէթտէ միւլահազա օլուճտուգտա քիւլլիյէն ֆարզը պուլուրըզ :

Հա'նիլը ախլազի վէ վիճտանի նիզամ պիր փէ- տէրի էվլատլարընա էօմիւրլէրինին սօնուճա գա- տար մէս'ուլ թուլթար . 40-60 սէնէլէրտէն պէրու Խնճիլ վա'զ օլուճըր, քիլիսէ վէ մէքթէպլէրիմիզէ մատտի վէ մանէվի մուսալմէնթլէր տէվամ էտէր- լէր : Շու եազըն սէնէլէրտէ քէնտի քէնտինի ի- տարէ էտէն, եախօտ աղ չօգ քէնտի քիլիսէ վէ մէքթէպլէրինէ եարտըմ էթմէյի էօյրէնմիշ օլան քիլիսէլէրիմիզ փէք աղ տըր : Պէօյիւք զըսմը հա- լա կէօլէրինի պաշգալարըն քէսէլէրինէ տիքմէք- տէ տիրէր :

Բ. Մ. պու գատարվա'զ օլուճմըշ վէ թա'լիմ օ- լուճմըշ իքէն էկէր պիզէ քէնտի քէնտիմիզէ եարտըմ էթմէյի վէ վէրմէք ալմագտան էյի օլտըղընը էօյ- րէթմէմիշ իսէ, պուճտան պէօյլէ օլաճազ մու'ա- վէնէթ տէ պօշա կիտէճէք օլտըղընա գանա'աթը-

մեզ օլմալը տըր : Գէնտիմիզի իտարէ էթտիքտէն սօնրա պաշգալարը տախի իտարէյէ արթըզ մէս'ուլ օլաճագ վազթըմըզ կէլմէտի մի : Նէ՞ տիր տա'ի-րէմիդտէ վաճգսըզ գալմը Քիլիսէլէր , խօճասըզ գալմը մէքթէպլէր , օլանլարըն տա թէհլիքէլի միւսթագպէլլէրի : Գի՞մ , քի՞մ մէս'ուլ տըր : Ճէ-մա'աթոն հէր պիր ֆէրտի :

Քիլիսէ վէ մէքթէպլէրիմիզէ մէս'ուլ թուլթու-լան տիկէր պիր հէյէթ տէ սէնէտէ պիր ինթիխապ օլունան քիլիսէ մէճլիսի վէ մէքթէպ հոգ . մէճլիսի տիր : Իքի տա'իրէյի իտարէյէ մէս'ուլ իքի մէճլիս-լէրին վազիֆէլէրի վէ սէլահլէյէթլէրի պէօյիւք իսէ տէ , լազըմ օլան մուսվէնէթ վէրիմէզսէ ֆա'իտէլի օլմագտան տուր օլուրլար . պիր վաճգ իսթիֆա էտէր . պիր խօճա մէքթէպի թէրք էտէր , նի'չիւն լազըմ օլան փարա վէրիմէտի . քի՞մ մէս'ուլ . քի-լիսէ վէ մէքթէպ հոգ . մէճլիսի , նի'չիւն անլէր վա-ղիֆէլէրին իճրա էթմէտիլէր . ղիրա գացատա լա-զըմ օլան մէպլաղ հոգ , ճէմա'աթ անլէրի հոգ . էթմիշ տիր , մէս'ուլ թուլթուլ տըր , շու շարթ իլէ մի քի հէր շէյի փարասըզ ետփսըն :

Արթըզ պիզիմ իչիւն ինճլիլի անքեամըն իճրա էտէճէք , իլմին թատընը ալաճագ վազթ կէլմէտի մի , քիլիսէ վէ մէքթէպլէրիմիզին մանէն վէ մատ-տէթէն անքեամլարընը քի՞մլէրտէն պէքլէյօրըզ , Պօրտտան տէյիլ , խարիճի շիրքէթլէրտէն տէյիլ , իլա պէնտէն վէ սէնտէն շախսի ղայրէթ վէ փա-րալարըմըզտան : Իշթէ քիլիսէ վէ մէքթէպլէրէ մէս'ուլ պէն վէ քիսէմ տիր :

Կէմէրէք

ԳԵՈՐԳ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

ՄՈՒԹԱՍԱՐ ԹԵՐՃԵՄԵ Ի ՀԱՆԼԵՐ

'Օսմանլը մէպ'ուսան մէճլիսի թարաֆընտան փարիսէ վէ Լօնտրայա կիտէն մուրախիսալարտան թա'լաթ պէյ (էտիրնէ) 'Օսմանլը փարլամէնթօսը-նըն պիրինճի ըէ'իսի վէքիլի վէ մուրախիսալարըն ըէ'իսի տիր : Կէչէն Յուլիս 24 ինզըլապընտան էվլէլ իթթիհատ վէ Թէրազըզ գօմիթէսինին ըէ'իս-լէրինտէն պիրիսի խտի : Կէչն Թիւրքլէրին ֆըր-գասընը թէչքիլ իչինտէ ֆա'ալ պիր մէվըզ' թուլթ-մըլ տըր : Միւշարիլէյի էլէէվմ Տախիլիյէ նագա-րէթինէ թա'իլի օլունմըլ տըր : Էրմէնիլէրի միւ'էս-սիր թարգտա միւտաֆա'ա էտէր :

Սիւլէյման էլ Պուսթանի էֆէնտի (Պէյրուլթ) իրիսթիյան օլուպ' հէյէթին ըէ'իսի սանիսի տիր : Ահրարտան օլուպ' շա'իր տիր : 'Արապճատան մա-տա ինկիլիզճէ , Ֆրանսըզճա վէ Ֆարսիճէ տախի թէքէլլիւմ էտէր : «Արապճա Էն-լիլլէր Է Գիւրէֆ»

նամ էսէրին էմրի թահրիբինէ իշթիրաք էթմիշ վէ Հոմերոսը 'Արապճայա թէրճէմէ էյլէմիշ տիր :

Նէսիմ Մազլեհա էֆէնտի (Մանիսա) Եհնուտի օլուպ' փարլամէնթօնըն քեաթիպի օլտըղը կիպի մուրախիսալար հէյէթինին տախի քեաթիպլիյինի իֆա էթմիշ տիր : Եհվմի Ինկիլա ղազէթասընըն սահիպի իմթիյազը օլուպ' Տէրիսա'ատէթ Հուգուզ մէքթէպլիտէն մէ'զուլն տըր :

Չիւհէյր գատէ Ահմէտ փաշա (Պասրա) ճէնկեա-վէր 'Արապ աչիրէթլէրինտէն պիրինինին ըէ'իսի տիր :

Ուպէյտ Ուլաա էֆէնտի (Այտըն) քի հիչ պիր ֆըրգայա մէնսուպ օլմայըպ' 'ատէմի մէրքէզիլէթ խուսուսընտա քէնտիսինէ մախսուս էֆքեարը վար տըր : Թիւրքճէտէն մա'տա ինկիլիզճէ , Ֆրանսըզ-ճա , 'Արապճա վէ սա'իր պիր չօգ իսանլար տախի թէքէլլիւմ էտէր : «Փարիզին թէտգիգաթը Իսլա-միյէ ճէմ'իյէթինին» ըէ'իսի սանիսի , վէ 'Ազլ եա-խօտ խաթիմիւլ էնպիյա» նամ էսէրին միւ'էլլիֆի տիր : 1899տա Մէքքէյէ նէֆի էտիլտի , վէ օրա-տան փարիսէ ֆիրար էտիպ' Գանուլնը Էսասինին իլանընա գատար օրատա գալմըլ տըր :

Չէնէլ Գասիմ էֆէնտի (Ճիտտէ) Ահրար ֆըր-գասընա մէնսուպ պիր 'Արապ տըր : Ինկիլիզճէ , Ֆրանսըզճա , Ֆարսիճէ , 'Արապճա վէ Հինտճէ թէ-քէլլիւմ էտէր : 'Արապիսթանտա պէօյիւք նուֆու-զը օլուպ' ահրարանէ գուվլէթլի էֆքեար սահի-պի պիր ղաթ տըր :

Էպուզըլիյա Թէվֆիզ պէյ (Գօնեա) Արնավուտ օլուպ' Գոսթէ Գօսթէ վէ Թասվէր Է Էֆէն-Ֆրանսըզճա վէ Թիւրքճէ Էհվմի ղազէթալարըն սահիպի իմթիյազ վէ միւտիրի տիր : Մա'րուֆ պիր շա'իր վէ մուհարրի տիր : 1867տէ Լօնտրատա Բօ-պըրթ սօգաղընտա Ջիյա վէ Քէմալ պէյլէրին ըէ-ֆագաթըլլէ պիր ղազէթա նէշը էյլէմիշ տիր քի Կէչն Թիւրքլէրին թէրազըզընա չօգ եարտըմ էյ-լէմիշ տիր : 1873-1876տա Բօտոստա մահպուս օ-լուպ' 1900տան 1908 Յուլիս 4է գատար Գօնեա-տա նէֆի պուլուսուլօր իտի :

Իսմայիլ Հագըզ պէյ (Պաղտատ) Թաշի ղազէ-թասընըն միւշթէրիք մուհարրիլի օլուպ' Հուգուզ մէքթէպլիտէն մէ'զուլն տըր : «Պիզմարզ» վէ «Տրէյֆիլ» էսէրլէրինին միւ'էլլիֆի տիր :

Տօղ . Րիզա Թէվֆիզ պէյ (Էտիրնէ) Հուգուզ վէ Թըպպ մէքթէպլէրինտէն մէ'զուլն տըր , վէ ին-թիմա'ի վէ իզթիսատի մէս'էլլէրէ տա'իր վու-զուֆը օլտըղը կիպի' ֆէլսէֆէ խուսուսընտա տա-խի Հըրպըրթ Սիէնսըրա մուգթէտի տիր : Քէնտի մատէր լիսանընտան մա'տա ինկիլիզճէ , Ֆրանսըզ-ճա , Իսփանիօլճա , Էրմէնիճէ վէ 'Արապճա , հէմ տէ

սա"իր պիր դաշ լիսան ը 'իւրֆի թէքէլիւմ էտէր : Գանունը Էսասինին ի'լան օլունտըղը իւք կիւն- լէրտէ քէնտի նութգլարըղէ մէշնուր օլտու , վէ Գանունը Էսասինյէ տա"իր էֆքեար իլգասը պա- պընտա պէօյիւք թէ"սիրլէրի օլտու :

Սասուն էֆէնտի (Պաղտատ) Եհնուտի օլուպ' «Օմար» վափօր գումփանեասընըն միւտիւրի վէ միւքէմէլ թա'լիմ ու թէրպիյէ սահիպի տիր : 'Սա- րապճատան մա'տա Աւման , Ինկիլզ վէ Ֆրանսըղ լիսանլարընը թէքէլիւմ էտէր :

Մուսթաֆա 'Արիֆ էֆէնտի (Գըրգ Բիլիսէ) Հուգուգ մէքթէպինտէն շէհատէթնամէլի մա'րուֆ պիր տա'վա վէքիլի օլուպ' պէլաղաթը ճիհէթիյէ փարլամէնթօտա մէշնուր օլտուշ տըր :

Մէհմետ 'Ալի պէյ (Բէրքիւք) քէնտի մահալը վէ- լատէթի օլան Բէրքիւքտէ (Բիւրաթիսթան) էն պէօ- յիւք ֆամիլեալարտան պիրիսինէ մէնսուպ տըր :

Բուհ իւլ խալիտի Պէյ (Երուսաղէմ) Փարիս Էս Սիանս Փօլիթիգտէն շէհատէթնամէլի օլուպ' ագ- տէմէ Պօրտօտա (Ֆրանսա) գօնսօլօս իտի : Բէն- տի քէնտիսինի Օմարըն խալիֆալըղը էսնասընտա Սիւրիս իւգէրինէ ղալէպէ չալան խալիտ նէսին- տէն կէօթէրիյօր :

Միտաթ պէյ (Սէրէզ) Սէլանիք թիճարէթ մէք- թէպինին միւտիւրի օլուպ' մէ'արիֆը 'ուսուսմիյէնէ- ղարէթինին մուհասէպէճիսի տիր , վէ սա"իր մէ- մուրիյէթլէրի տախի վար տըր :

'Արիֆ Ֆաղըլ էֆէնտի (Ամասեա) քէնտիսինին էսքի բէթիմէ գարչը իրատ էյլէտիյի շէտիտ թէ'ար- բուգի քէլամլարըղէ փարլամէնթօտա մէշնուր օլտու :

Բիւքթի պէյ (Շամ) ուսուրը 'ուսուսմիյէ գօ- միսիօնընըն բէ'իս ի սանիսի տիր :

Ֆու'ատ խուլիսի պէյ (Թարապլուսը Շամ) Իթ- թիհատ վէ Թէրազըղ գօմիթէսինին ա'գալարընտան տըր :

Պետրոս էֆ. Հալաճեան (Իսթանպուլ) Փարիստէն Էս Սիանս Փօլիթիք է Էքօնօմիք Տօքթօրասը շէ- հատէթնամէսիյէ միւսթաղ տըր : Տիւյունը 'ու- մուսմիյէ Գօմիսիօնընըն հուգուգ միւշալիւրի տիր :

Միսթաֆա Յուլիս 13 թարիխի նուսխէսինտէ Փարիս վէ Լօնտրայա ղիյարէթէ կիտէն 'Օսմանը փարլամէնթօղը մուրախիսալարընըն ա'գասընըն պալատէքի մուսթաֆա թէրքէմէ ի հալլէրինի պէ- յան էյլէտիքտէն սօնրա , Յուլիս 17 թարիխի նուսխէսինտէ պէնտի մախսուսընտա պիր թագըմ միւսթալա'թ սէրտ էյլէմիշ օլուպ' աթիտէ պուս- լարըն խիւլասասը կէօրիւկէճէք տիր :

Ճօյլէ ղանն էտէրիզ քի մուրախիսալարըն ճիւմէսի տէ Կէնճ Թիւրքլէր վէ ես Գանունը Է-

սասի թարաֆտարլարը տըրլար : Անլէր քիթապէթ ճիհէթիյէ 'ալի թէրազըղ սահիպի օլմագլէ պէրա- պէր , քէնտիլէրին տիփլօմասի մա'լիւմաթլարընը քիթապլար վասըթասըղլէ թահսիլ էյլէմիշլէր , վէ չիմտի քէնտիլէրին նազարի սուրէթտէ թահսիլ էթմիշ օլտըղլարը մա'լիւմաթը 'ամէլիյէ թահվիլ էթմէքիլք պապընտա ֆէվգէլ'ատէ ֆուրսաթա մա- լիք տիրլէր :

Էն ղիյատէ միւշքիլիէսէնտ օլան միւստագլիզ- լէր պիլէ' թէճրիպէսի օլմայան պու մէպ'ուսլարը խարիճի թէհտիտաթ , վէ տախիլի հիլէ վէ տէսի- սէ արասընտա ֆէվգէլ'ատէ սէրին դանլըղ , գուվ- վէ ի մուհաքէմէ , վէ ի'թիտալ կէօսթէրաթիլէրինի ի'թիւրաֆ էյլէմէյէ մէճպուր տըրլար : Շիւպիէսիզ անլէրին արասընտա քէնտիլէրին դազանմըլ օլտըղ- լարը սիյասի ղալէպէյի ճէպրէ խըտմէթ էթտիրմէք իսթէյէն սըճագ դանլը էրպալը իխթիլալ վար տըր : Լաքին ֆէվգիւ հատտ օլանլար պիւթիւն փարթինին ա'լա վէ միւ'թէտիլ մէճմու'ի վասըթա- սըղլէ չիմտիյէ գատար ղապլթ օլունմըլլար տըր :

Պալլըճա Թիւրք սիյասէթչիւնասլարըն սէպաթը , լաքին գըմէն տախի պէօյիւք Պրիթանիանըն վէր- տիլի գուվվէթ սայէսինտէ իտի քի' Կէնճ Թիւրքլէր էճնէպիլէրին միւստախէլէսինտէն գօրգմայարազ քէն- տիլէրին տախիլի թէշքիլաթ իշիյէ մէշղուլ օլմա- ղա մուգթէտիր օլտուլար : Պէօյլէճէ պէօյիւք Պրի- թանիատան Թիւրքլէր սալթ մէճհուլ պիր հիւսն ի թէվէճճիւհտէն ղիյատէ պիր շէյ գապուլ էյլէտիլէր , վէ անլէր պու խուսուստա իզհարը միննէթտարի էյլէմէքտէ ֆուրսաթը գալըրմազլար : »

ՄԻԽՍԹԱԳԻԼ ԹէՀԱՐԻԻ

Ատէմլէրին պիր վագըթ ղայր ի գապիլ ի ի'թի- րազ 'ատա էյլէտիլէրի պա'ղը էֆքեարը պու կիւն ի'թիգատաթը պաթըլէ սըրասընա կէշմիշ պուլու- յօրըղ : 'Ասըմըղըն 'իլմի կէշմիշ 'ասըն 'իլմինի թամմ թուլթմայօր , տէվրիմիզին ֆէլսէֆէսի կէշմիշ տէվրէրին ֆէլսէֆէսինէ ուշմայօր : Գատիմ'ազիտէ- լէր վէ մապուսլար , պու կիւն էսաթիլը իւլ էվվէ- լիյն նամըլլա անըլըյօրլար : Հաթթա պու տէվրին չօճուգլարը վալիտէյնինին 'ազընը պէյէնմէյօրլար : Թալէպէ մու'ալլիմունունա ի'թիւրազ էտիյօր : Պու հալը թէֆսիլ էտէմէյէն վալիտէյն էվալտարընը պաշտան չըգմըլ ղանն էտիյօրլար : Պա'ղը խօճա- լար տա պէօյէսի շալիւրալէրէ խօթ պաղըյօրլար : 'Աճէպա պու հալըն հաղիլի մա'նասը նէ' տիր . պու պիր թէգատտիւմ 'ալամէթի' մի հօգսա թէ- տէննի 'ալամէթի' մի տիր :

Մալիւմաթ թահսիլի իշիւն իքի ուսուլ վար

ՅՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մէկ'սոսն Վեճիկի 139 ընճը ի ճիւղմա՝ ը 'սոսն-ժոյժ .

Պու ի ճիւղմա՝ տա սէնէվի 4 միլիոն վարիտաթ մէնպա՝ ը կէօսթէրէն ալօգաթ ի իւստա պիրաթ- 'ալըգ օլարադ 0/0 5 նիսպէթինտէ գօմիսիօն վէ- թիլմէսի սուրէթիլէ լա'իհասընըն թէտգիգի թէն- սիպ էտիլտի : Անատօլըտա չըմէնտըթէրլէր ինչասը հազընտա մուգատտէմա Նաֆի'ա նազարէթինտէն սէտարէթ վասըթասընյէ վիւրուտ էտիպ , նաֆի'ա էնճիլմէնիւնճէ պա'զը թա'տիլաթ կէօրէն լա'իհա ի գանուկիյէ օղուկտու : Մէզըբիւր լա'իհանըն մէ'ալի պէրվէճհի աթի տիր . Ճէսիմ պիր Ամէրիգա միւ- էսսէսէսի մէ'մուրը մախսուսը աթիտէքի չէհլէր պէնիւտէ շմէնտըթէր ինչասընըն թէ'անիւտ էտիյօր . (1.) Սիվաս , Նարպուլ , Տիյարպէքի , Պիթ- լիս , Վան , (2.) Սղերդ , Մուսուլ , Գէրքիւք , Սիւ- լէյմանիյէ , Սիվաս , Տիյարպէքի խաթթը թարի- գիլէ Մալաթիա վէ օրատան Ատանա վիլայէթին- տէ Պահրը Սէֆիտ սահիլինտէ պիր իսքէլէ օլան Եուսթըթալըգ : Պու խաթթ 2,200 քիլօմէթրօ թուլընտա օլուպ , 8 սէնէյէ գատար խիթամ պու- լաճագ տըր : Պու պապտէ հիւքիւմէթտէն քիւ- մէթրօ պաշնա թէ'մինաթ թալէպ էտիլմէյիպ , անճագ խաթթըն կիւզէրկեանընըն իքի թարաֆըն- տա 20 քիլօմէթրօ մէսաֆէսինտէ պուլուկնա պի- լէճէք մա'տէնլէրի 15 սէնէ հիշ պիր վէրկի վէր- մէմէք շարթըյէ գումիւհանէա իլլէտէճէք , վէ շա- յէա 20 սէնէյէ գատար պու մատէնլէր իլլէտիլմէզ իսէ' հիւքիւմէթ պու մա'տէնի պաշգասընա իհա- լէյէ սէրպէսթ պուլուկնաճագ տըր : Պուկնտան պաշ- գա խաթիգպալտա հասըլաթ քիլօմէթրօ պաշնա 12,500 ֆրանգա պալիդ օլուր իսէ , օլ վազթ մէ'ատին բէսմի ախդ էտիլէճէք , վէ ֆազլա ի հա- սըլաթ տախի հիւքիւմէթէ թէսլիմ էտիլէճէք տիր , իշպու չըմէնտըթէրլէր գանուկ լա'իհասը միւնա- սէպէթիլլէ Նաֆի'ա նազըրը Գարբիէլ էֆ . իլլէ մէպ'ուսանտան թա'նի ղազէթասը միւ'էլլիֆի ա- ըսընտա ղաշէթ չէտիտ պիր միւնազաշա ճէրէհան էթմիլ , վէ մէճիւս իքի ֆըրգայա թագսիմ էտիլ- միլ , վէ հէր իքի թարաֆտան պիր խալը սէօզլէր սարֆ էտիլաթտէն սօնրա 'ազըպէթ մէզըբիւր լա'իհա գապուլ օլուկնարադ , Գարբիէլ էֆ . Նորա- տուկեանա պէյանը իւմն ու ի'թիմատ էտիլմիլ տիր : Պա'տէհու Եմէն տախիլինտէ Հուտէյտատան Սանա'այա գատար ինչա' էտիլէճէք շմէնտըթէր խաթթը գանուկ լա'իհասը թէտգիգ վէ գապուլ

օլուկնաճէ տըր : Մէճիւսին 140նճը ի ճիւղմա՝ ը 'ու- մուկիսինիս իլք ճէլսէսինտէ էքսէրիյէթ հասըլ օ- լամատըղընտան միւգաքէրէյէ տէվամ օլուկնամաճըլ , վէ ճէլսէյէ խիթամ վէրիլմիլ տիր : Չնճի ճէլսէտէ ըէ'իսի մէճիւս Ահմէտ Բիգա պէյ այաղա գալգարադ պիր նուլթգ գրա'աթ էթմիլ տիր : Միւշարիլէյի իշպու նուլթընտա մէճիւսին 8 այլըգ պիր թարիւ- չէսինի 'արդ էթմիլ . մէճիւս քէմալը ղայրէթիլէ շա- լըչըր իքէն «Շէրի'աթ իսթէրիգ» տէյէն միւֆսիտ- լէրին նէ վէճիլէ 'ասաքիւրի իղֆալ էտէրէք ֆէ- սատ չըգարադըլարընը , վէ հարէքէթ օրտուսընըն նէ վէճիլէ վազթ ու ղէմանընյէ հիւքիւմէթ ի մէշ- ըուլթէնին իմատընա Եթիլիտիլինի , վէ հիւքիւ- մէթ ի մէշըրուլթէյի ի'ատէ էթտիլինի , վէ հազըն Եթիլինի պուլաղընը պէյանտան սօնրա տէմիլ տիր քի . «Մէճիւսի մէպ'ուսանըն ֆէվզէլ'ատէ մէսա'ի- սի ալ ինգիլապը ախիւրտէն սօնրա կէօրիւմէյէ պաշլատը , Հիւքիւմէթ թարաֆընտան մէճիւսէ կէօնտէրիլէն լէվայիհի գանուկիյէնին մէճմուլը 73 տիր , Պուկնարտան 53ի հէյաթը 'ուկուկիյէտէ միւ- գաքէրէ վէ իքմալ էտիլտի : 20սի էնճիլմէնլէրտէ տէրտէսթի թէտգիգ պուլուկնաճէյօր : Ա'գա ի քիրամ թարաֆընտան մէճիւսէ 674 թագրիւր վէրիլտի : Պուկնարտան 158ի հէյաթը 'ուկուկիյէճէ գապուլ , վէ էնճիլմէնլէրտէ թէտգիգ էտիլտիքտէն սօնրա , նազարէթի միւլթէ'ալըգալարընա թէսլիլ , վէ 348ի բէտա էտիլտի , վէ 168ի էնճիլմէնլէրտէ տէրտէս- թի միւգաքէրէ տիր : Մէճիւսէ թագտիմ էտիլէն 'արգը հալլէրլէ լէվա'իհի սա'իբէնին 'ատէտի 10 պիւնէ պալիդ օլուրյօր : Պուկնարտան 2,400ի ի- ճապը պա'տ էլ իճրա էսհապը խաթիտ'այա թէֆհիմ էտիլմիլ , վէ 2,400 'ատէտի պուլուկնաճըլարը նա- գաքէթիլէրէ թէվտի' էտիլմիլ , վէ 5,200ի հըֆզ վէ եա մէրճիլինէ միւրաճա'աթ էտիլմէտիլի իշիւն բէտա օլուկնաճըլ , վէ պազըսը տէրտէսթի թէտգիգ պուլուկնաճըլ տըր : Միւշարիլէյի պուկնտան սօնրա թարաֆը Շահանէտէն պիր լուլթըր մախսուս օլ- մագ իւզրէ , ա'եան վէ մէպ'ուսանա Չըրադան սէ- ըայը իհսան պուլուրըլտըլընը , վէ պէօյլէ պիր հիւքմատարա նա'իլ օլմագ պիգիմ իշիւն հազիգա- թէն մուկիլի չիւքը ու մէֆիւրէթ օլաղընը պէյան , վէ մէճիւստէն խաթիֆաի գուսուր էյլէմիլ , վէ ալըքլանմըլ տըր : Պուկնտան սօնրա Սատրա- գամ հազրէթիլէրի տախի պիր նուլթը պէլիլ գը- ըա'աթ էթտիքտէն սօնրա , մէճիւսին խիթամ պուլ- մըլ օլաղընա տա'իլ օլան աթիտէքի նուլթը վա- աիշահիյի օգուկնաճըլ տըր . «Մէճիւսի 'ուկուկի' Օս- մանինին 8 Օգոստոս 325 թարիլինէ գատար թէմ- աիտ էտիլմիլ օլան իլք տէվրէ ի իճիւմա՝ ը խիթամ

պուլտըղընտան, Գանուհը Էսասինին 43 հազար մաստէ-
սի մուծէպինճէ պի միննէնի Թա'ալա Թէշըին ի սանի
(Նոյեմբեր) ի պթիտասընտա թէճէմմիւ' Էթմէք իւզ-
րէ, պու կիւն միւզաքէրաթա նիհայէթ վէրիլէրէք, մէճլիսին
գափանմասընը իրատէ Էթտիմ: Իշպու
իրատէմիդին մէճլիս ի ումուրիտէ գրա'աթընա
վէ մէսա'ի ի մէտիտէ ի վաթանիէրվէրանէլէրինտէն
տուլըն ա'գա ի մէճլիսէ մահգուզիլէթիմիլին թէպ-
լիդինէ Սատրա'գամ մէ'մուր տըր: Իրատէ Սէ-
նիլէ ի հազրէթ ի Փատիշահինին գրա'աթընը մէպ-
'ուսան գա'լմէն իսթիմա էլէյէրէք, ալգըչար իլէ
մուգապէլէտէ պուլունմըչար տըր: Խիթամընտա
րէ'իս պէյ մագամը րիյասէթի թէրք էտէրէք, միւ-
զաքէրաթ սալօնընտան չըպմըչ, վէ պիլիննի տէվ-
րէ ի իճթիմա'իլէնին Լիննի սէնէսիննէ նիհայէթ վէ-
րիլմիշ տիր: Սատրա'գամ փաշա մէպ'ուսան մէճ-
լիսինտէ պէյաննամէյի գրա'աթ էտէրէք, Տախի-
լիլէ նազըրը Թա'լաթ պէյ 'այնի մէրասիմի մէճլիսի
ա'եան տա իֆա էտիյոր իտի Եէմէն վէ Անատուլ
չըմէնտըֆէրէրինին միւզաքէրէսինի եարմը սա'աթ-
տա իքմալա մէճպուր էտիլէն հէյէթի ա'եան պու
փայտուս իշարէթիննէ թէմամըլէ քէսպ ի իսթի-
գագ էլէմիշ տիր:

Մի-Բէնէլլէ' Ժուլմ'ա էրթէսի սապահլայըն
Սատրա'գամ փաշա վէ Շէյիսիլ Իպլամ էֆ, վէ
Խարիճիլէ, Տախիլիլէ, Հարպիլէ վէ Մէ'արիֆ նա-
զըրլարը Եըլտըզա կիտէրէք, պա'զը մէվգ'ըլէրի
թէֆթիլ էթմիլլէր, վէ Շէհր Էմանէթի իլէ սէրայը
Հիւմայուհնա թէրք ու տէվը օլունան էշեալարը
թէֆրիգ էթմիլլէր, պատէհու գոմիսիօնըն հիսա-
պաթընը տախի թէպուրգ վէ նազարը թէֆթիլլէ-
րինտէն կէշիրմիլլէր տիր: — Շուրա ի Տէվլէթ րի-
յասէթիիննէ Ատիլլէ նազըրը Նէմէտտին պէյ էֆ-
հազրէթլէրիննէ իլավէթէն իհայէսի խուսուսընա
իրատէ ի Սէնիլէ սատըր օլմուշ տըր: — Բուլմէլի
տէմիրեօլլարը չիւքէթի շու արալըգ աթիտէքի թէ-
չէպպիւսաթտա պուլունմագտա տըր: (1) Այիս-
թէֆանուսա գատար խաթթըն չիֆթ խաթթա գալ-
պը, վէ պու սայէտէ Սիրքէճիտէն Այիսթէֆանուսա
20 տագիգատա կիտէպիլմէք չարէսինին թէ'մինի:
(2) Պապա-Էսքիտէն Գըրդ-Գիլիսէյէ գատար
պիր չիւ'պէ խաթթը ինչասը: (3) Տէտէ-
Աղաճ լիմանընն ինչասը: Պիրիննի թէսալ-
վուր հագգընտա Նաֆի'ա նազարէթի իլէ չիւ-
քէթ պէյնիլտէ շէրա'իթ գարարալմըչ օլտըղընտան,
գարիպէն մուգալէվէնամէսիննէ թանգիմի իլէ մա-
գամը 'ա'իտիննէ կէօնտէրիլէճէյի խապէր վէրիլիյոր:
Իքիննի թէսալվուր իշիւն չիւքէթ եալընըգ սարֆ
էլլէյէճէյի սէրմայէննէ եիւպտէ Ծոննէ ֆա'իդիննէ

թէ'մինին իսթէյոր: Պու պապտէ հիւքիւմէթ
իլէ ի'թիլաֆ հասըլ օլուրսա, պու տա օլմուշ տէ-
մէք տիր: Իշիւննիլ օլան Տէտէ Աղաճ լիմանը
մէս'էլէսի մա'լիւմ օլտըղը իւզրէ, փէք էսքիտէն
գալմա պիր թէսալվուր տըր: Շիրքէթ պու պապ-
տէ պիր նէթիճէ ի ի'թիլաֆիլէ էլէ կէշիրմէյէ չա-
լըչմագտա տըր: Շարգ չըմէնտըֆէրէրի գուլման-
եալընն 'Օսմանը չիւքէթի հալընա իֆրաղը ի-
շիւն իճապ էտէն մու'ամէլաթա քէմալը կէրմի
իլէ տէվամ օլունմագտա տըր: Պու մու'ամէլէ
խիթամիէդիր օլտըղը հալտէ, պիտաէթէն էճնէպի
իքէն 'Օսմանը օլան իլք չիւքէթ մէզքիւր գուլմ-
փանեա օլաճագ տըր: — Լիսանը 'Օսմանիննէ իմ-
լասը հագգընտա մուլթարը պիր գա'իտէ գա-
պուլը իշիւն թէպուրգաթը մուգթագիլէ իճրասը
իլէ պիր գարար իթթիլապ օլունմագ իւզրէ, պիր
գոմիսիօն թէշքիլ օլունմըչ տըր: — Ֆիւնուհը
գըրաիլէ վէ պայթարիլէնին իքմալը թախիլի իշիւն
էվրօփայա կէօնտէրիլէճէք թալէպէնին թէֆրիգ ու
ինթիլապը վէ 'ա'իտ օլտուգալը չիւ'պէլէրի թա-
հին իշիւն պիր գոմիսիօն թա'հին օլունմըչ տըր:
— Ամէրիգա միսիօնէրլէրիննէ Ատանա վէ Մար-
տինտէ պուլունան էճգախանն վէ միսիօնէր իգա-
մէթիննէ մախսուս մէսքէնլէրի խասթախանն վէքի-
լիսէ միսիլիւ միւ'էսսէսաթըն ինչա էտիլտիլ ա-
րաղի տախիլինտէ պուլունուպ տա 'ագար հա-
լինտէ իսթիմալ էտիլմէտիլ, թագտիրտէ, վէրիլ
վէ թէքեալիֆ ի սա'իլլէտէն մու'աֆ թուլթուլմա-
լարընա գարար վէրիլմիշ, վէ լազըմ կէլէն-
լէրէ էվամիրի լաղըմէ ի'թա գըլընմըչ տըր: —
Հարէքէթ օրտուսը գոմանտանը վէ Լննի, Չննի,
վէ Յննի գոլ օրտուլար միւֆէթթիլի Մահմուտ
Շէվքէթ փաշա հազրէթլէրիննէ սոն պահարտա
իճրա օլունմագ մանօփալարտա Ալմանիա իմ-
փէրաթօրընն միւսաֆիրի սըֆէթիլլէ հազըր
պուլունմասընա միւսա'ատէ պուլըրուլմըչ տըր: —
Բոմատան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, վու-
գու' պուլան թէքքիլլէրէ րաղմէն, պոգաղար
մէս'էլէսիննէ տիւվէլի մու'ազգամաճա մէվգուլը
պահս ու թէքքէրէր օլտուլը թէ'էմին օլունու-
յոր: — Սէլանիք, Գոսօվա վէ Մանասթըրտա
թէ'էսիս էտիլմիշ օլան մալիլէ գոմիսիօնընն ահ-
վալը հազըրէյէ պինա'էն ֆա'իտէսի գալմատըղըն-
տան, կէօմիրէք րէսմիննէ թէգիտիլտէն տուլը
հասըլ օլան ֆաղա իհիլաճաթը մահալլիլլէյէ
սարֆ օլունմագ չարթըլլէ Պապը 'Ալինին թա-
լապը վազըննա մէպին մէզքիւր գոմիսիօնն իւ-
ղասընը հիւքիւմաթը էճնէպիլէ գապուլ էլլէ-
միլլէր տիր: Բուսիս հիւքիւմէթի տախի իշպու

չիթապան օլմադ հազգընտաքի թէսավժուրննա իշ-
թիրաք էյլէտիքլէրինի պիտիրիյօր: Տահա պաշգա
'ապքէր վալիլէր թա'հին էտէճէյիմիդ հազգընտաքի
սիւ'ալինիդէ կէլինճէ շիւպհէսիդ իճապ էտէն մա-
հալլէրէ պէօյլէ 'ապքէր վալիլէր ի'զամ էյլէյէճէյիդ:
Պիլիասսա իսթանպօլտա սիւքիւն ը թամմ հիւքմ-
ֆէրմա տըրի:—Մար'աշտան ալտըղըմըզ պիր մէք-
թուպտա կաղըմըշ տըր: «Մար'աշ իտարէ ի 'էօր-
ֆիյէսինին միւթէսարըրֆ ըսապըդ Հայրի պէյ մէս-
"էլէսինտէն տօլայը մա'քիւմ դըտըղը զէվաթտան
միւթէհայիդան ը պէլտէտէն օլան ծնտան զիյատէ
Իսլամար Օդոստ: Յ ճու'ա կիւնիւ Հալէպ հապս-
լանէսինէ նաղլ էտիմիշ տիրլէր: Մա'քիւմիյէթ
միւտտէթլէրի պիր սէնէտէն նօդսան օլանլար
Մար'աշտա իքմալ ը միւտտէթ էթմէք իւզըր պըրա-
զըմըշ տըրլար: Մար'աշտա զախիւրէ մէ'մուլին զայր
ի սուրէթտէ ֆիյ'աթլանմըշ տըր: վէ տարըղը շէտիտ
տիր: Էքսէրիսի կէնճէլտէն 'իպարէթ օլմադ իւզըրէ
Ամէրիգայա կիտէնլէրին 'ատատը կիւն պէկիւն թէ-
քէսսիւր էյլէմէքտէ տիր: Ամէրիգայա հիճրէթ
պէտէնէ սիրայէթ էյլէմէքտէ տիր: Պա'զըլարըն էֆ-
քէսարընճա, իշսիզլիք տախի պու հալի թէշվիդ է-
տիյօր: »

Իւճ. ճէճ. Մ. Թ. Գօլէճինին 1906 մէ'զուլարըն-
տան Մարտիրոս էֆ. Տիւմանեան 23 հաշընտա օլ-
տըղը հալտէ Ատանտա իքինճի իղթիշաշտա վուրու-
լուպ վէֆաթ էթմիշ տիր: Միւթէվէֆֆա ի միւմալէյն
'ալի իքիսթիյան սիրէթիյէ քէնտինի թանըյանլար
իւզէրինէ հիւնն ի թէ'սիր պրադան հալիմ պիր
կէնճ իտի: — 'Այնթապտա Ամէրիգալըլարտան վէ
հէրլիլէրտէն 'իպարէթ պիր հէյէթ ի իտարէ թահ-
թընտա պէօյլէք պիր էյթամիսանէ թէ'սիս էտիմէք
իւզըրէ տիր: Հէյէթ ի մէքըլուրէնին հէրլի ա'ղա-
լարը վիւր: Յ. Գ. Պիւլպիւլեան, Փրօֆ. Չէնոք
Պէզնեան, վէ տիշ թապիպի Գրիգոր էֆ. Սարգիս-
եան տըրլար: Միւ'էսսէսէ ի մէքըլուրէնին մէսարի-
ֆի չօդճա Լօնտրատաքի «Էրմէնի Մուհիպպի» նամ
ճէմ'իյէթ թարաֆընտան տէֆ' ու թէսվիյէ էտի-
լէճէք տիր: Էվվէլքի զըթալտան սօնրա 'Այնթապ-
տա պիր էյթամիսանէ թէ'սիս էթմիշ օլան Միս
Ֆրիւրըն վէ պու տէֆ'ա Իսկիլթէրրատան կէօնտէ-
րիմիշ օլան Միս Ուարտիլ պու էյթամիսանէյէ նա-
զարէթ էտէճէք տիրլէր: —Ամէրիգատան մա' էլ մէ-
սա ալընան իսպէրէ կէօրէ, էրպապ ը 'իմի իւահի-
յաթտան մուսիդիլինաս ը շէհիր Սիսակ էֆ. 'Էօ-
միւրեան պու տէֆ'ա միւթէվէֆֆա վիւր: Յ. Ճէ-
նանեան էֆէնտինին քէրիմէ ի միւթէրէմմէսի Միս
Կրէյս իլէ 'ազա ը իզտիվաճ էյլէմիշ տիր: Մէվա
թարաֆէյն հազգընտա միւթէհէմին վէ մէս'ուտ

պուլուրըն: —Ղաղէթամըզ միւ'էլլիֆլէրինտէն
վիւր: Յոփհանէս Գ. Գրիգորեան թա'թիլ մազսէտիյէ
'աղիմէթ էթմիշ օլտըղը Թէքֆուր տաղընտան պու
տէֆ'ա 'ալտէթ էթմիշ տիր:

Էրճ. ճէճ. Ս. Փաթրիդ հաղրէթլէրի ճիւմ'ա էր-
թէսի կիւնիւ Պօղազիլինէ 'աղիմէթլէ տիւվէլի
մու'ազգամա սիւքէրասըն զիյարէթ էյլէմիշ տիր:
Փաղար էրթէսի կիւնիւ սէֆիլլէր միւշարիլէյնէ
փաթրիլանտէ ի'ատէ ի զիյարէթ էյլէմիշ տիր:
Էվվէլա իթալիս սէֆիլլի Մարքի Իմիէրեայի, պաշ
թէրճէմանը Մ. Գանճեան իլէ փաթրիլանտէյնէ կէ-
միշ, վէ ինթիֆալաթ ը ֆա'իդա իլէ գապուլ օլու-
նարադ, Փաթրիդ հաղրէթլէրին մէ'մուրիլէթինի
թէպրիք էյլէմիշ տիր: Փաթրիդ հաղրէթլէրի տա-
խի պիլ մուզապէլէ սէֆիլլին մէմուրիլէթինի
թէպրիք էյլէմիշ տիր: Պա'տէհու Իսկիլթէրրա սէ-
ֆիլլի Գ. Սըր Լօթըր, պաշ թէրճէման Մր. Ֆրիյ
Սօրիս իլէ պէրապէր զիյարէթլէ կէլմիշ տիր: Պու
միւնաստէպէթլէ Կիլիկիա միւթէմաճիլինին աւվալը
սէրմայէ ի միւսահէպէ օլմուշ տըր: Սէֆիլ հաղ-
րէթլէրի Ատանտա իսանլէրին ինշասը մէ'է-
լէսինտէ հէմ էֆքէար օլուպ, պուլարըն պիր ան
էվվէլ հալլըլպ պիթիլլիմէլէրինէ էլինտէն կէլէն
զայրէթի տիրիդ էթմէյէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր:
Եիկիրմի տաղիդէտէն սօնրա սէֆիլ ի միւշարիլէյն
մուֆարապաթ էյլէմիշ տիր: Պա'տէհու Բուս
սէֆիլլի Մր. Չարիգօֆ, պաշ թէրճէման ըֆաղա-
թընտա օլտըղը հալտէ, փաթրիլանտէյնէ կէլմիշ,
վէ պիր շէրեքք գատար Փաթրիդ հաղրէթլէրի իլէ
կէօրիւշմիւշ տիր: Սէֆիլ հաղրէթլէրի Կիլիկիա
աւվալընա տա'իր սիւ'ալար սօրմուշ, վէ Փաթրիդ
հաղրէթլէրի ալ լաղըմ կէլէն մա'իւլմաթ ը վէրմիշ
տիր:

1909, Օդոստ. 13/26			
ՍԱՐԻՍԱՖԻՑԷ. Էս' միւպէտ. գիւնար.	Լ. Օ.	103	17
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ.	175 62
Ա. Գրէտի Ֆօնսիյէ Էֆիպսիէն	»		296
Բ. » » »	»		254
Պանդ Նապիօնալ տը Կրէս	»		419
Մէհրիյէ ՊՐ. 108 6	Գրըմիյ	ՊՐ.	50
Մէթալիք ՊՐ. 101 10	Լիւրա Իսկիլ »		109 30
Կիւմիւշ ուֆգ. » 104 20	Կմշ. Գնթ. 6ալ »		60 00
Նապիլէն	87 09	Գա'իւմէ	8 62

ԻՍԹԱՆՊՈԼՍԱ
Ա. ԵԱԿՈՒ ՊՈՏՏԱՆԻ ՄԱՊԱՆԱՐԵՍ ԲԱՑ՝ ՕԼՈՒՄԵՐԷ
Ֆինանսըլար եօգուշը Ամէրիգան իսան

Օգոստ. 30, 1909.

ԻԼԱՎԵՒ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճիւղ 52 Ն. 35

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զաթը Շահանէ փէնճշնպի հիւնիւ մէք-
թէպ ի հարպիյնէ 'աղիմէթի իճրա օլունան
թէվլի' ի միւքեաֆաթ րէսմինտէ հազըր պուլուն-
մըշ տըր: Պու միւնասէպէթլէ պիր կէչիտ րէսմի
իճրա օլունարադ, Զաթը Շահանէ մա'իյէթինտէ
շահադաթէկեանը ճիւլանպախթան հաղարաթը իլէ
վիւքէլա ի ֆիխամ պուլունտըղը հալաթէ, իշպու-
րէսմի պէչիւնի թէմաշա պուլունմըշլար տըր:
Պունտան սօնրա միւտիր ի մէքթէպ պիր նուլթը
ը պէլիլ իրատ էթմիշ, վէ իշպու նուլթ-
ղըն նիհայէթինտէ Զաթը Շահանէ մասանըն
եանընա կէլէրէք 'ուսուս հուղարա խիթապէն',
'Պէնի պուլ թէվէճճիւնէրէ նա'իլ էտէն' ձէնասը
էրնամ իւրԲահիմիյնի պիր լուլթֆը մախսուսը տըր:
ձիւմէնիլէ 'արդը թէշէքթիւր էտէրիմ', պու-
լունմըշլար տըր: Զաթը Շահանէ 'ալտէթ էթմէք
իւղրէ արասպա պինտիքտէն սօնրա, արասպանըն
տուրմասընը իրատէ պուլունմըշլար, վէ թարա-
ֆէնիւնաթի շահիրտան էֆէնտիլէրէ խիթապէն,
'Ասն տէրէճէտէ մահգուղ օլտուս: Ինշալա'ն իլէ-
րիտէ միլլէթիմ սայէսինտէ տահա 'ալի օլուր, միլ-
լէթին, տէվլէթին շանընը իլա էտէրսինիլ: Սիլլէ-
րի կէօրաիւլիւմտէն տօլայը գալպիմտէ տուլտըղըմ
մէմուսիյէթիթա'րիֆ էտէմէմ', պուլունմըշլար տըր:
Պունը միւթէ'ազըպ «Փափախ» 1907 էրա, տուս-
սը իւլ տէֆ'ա թէքթար էտիլմիշ, վէ Զաթը Շա-
հանէ սա'աթ 9ը չարեք կէլէրէք էնալինին ալըշ-
լարը արասընտա Շիլլի թարիլիլէ 'ալտէթ պու-
լունմըշլար տըր: Պու սէնէ մէքթէպի հարպիյն ի
Շահանէտէն 48 միւլթադ դապիթ իլէ 247 փիյա-
տէ վէ 48 սիւվարի դապիթ նէշէթ էթմիշ տիր:
Հէնտէսէ ի միլլէրիյէտէն 9 էֆէնտի տիփուսա ախը
էթմիշ տիր: —Տէրիսա'ատէթտէն թա' դաղէթա-
սընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա տէնիլիյօր թի,
'Զաթը հաղրէթ ի Փատիշահիյի զիյարէթ էթմէք
իւղրէ Զարըն Տէրիսա'ատէթէ միւլթապէթի թարի-
սի հիւքիւմէթ ի սէնիյէճէ մա'իլմ իսէ տէ, մէք-
թուլիյէթինէ ֆէվգէլ'ատէ իլթինա օլունուլօր:
Միւլադաթըն դարասա' մը, եօգսա տէնիլ-
աթ մի վաղուս' պուլունազըն հէնուղ մա'իլմ տէլի
իսէ տէ, հէր հալտէ Անատուլու սահիլի իւղէրին-
տէ օլուպ, 1869 թարիխինտէ իմիէրաթօրիշա էօ-
մէնիյէ իգամէթիկեան օլմուշ օլան Պէլլէրպէյի սէ-
րայընըն իսթիհազարընա տէվամ օլունմադտա տըր:

Զարըն զիյարէթինի միւթէ'ազըպ Զաթը Շահանէ-
նին Րուսիայա 'աղիմէթի հազընտա Տէվլէթ ի 'Ա-
լիյէ իլէ Րուսիա հիւքիւմէթի արասընտա հիլ պիր
միւլաքէրէ ճէրէյան էթմէմիշ իսէ տէ, Սատր'ա-
զամ փաշա Զաթը Շահանէյի, քէնտիսի տէ րէֆա-
զաթը Շէհրիյարիտէ պուլունմադ իւղրէ, ֆէթէրս-
պուրիա 'աղիմէթի իրգա էտէպիլէճէյի իւմիալինտէ
տիր: Զաթը Շահանէ իլէ Զար արասընտա վու-
գուս' պուլունադ շու չիֆթ զիյարէթին իլք տէֆ'ա
կէօրիւլէն պիր հատիսէ ի ֆէվգէլ'ատէ օլունազը
տէրքէար տըր: —Խըմէթ ի տէվլէթ ի 'Օսմանիյէ-
տէ միւլիւր րիւթպէսիլլէ պուլունան Ալմանիլլը
Գամփօֆնէր փաշա մէմէքէթինէ 'ալտէթ էթմէք
իւղրէ, մէ'մուրիյէթինտէն իսթի'ֆա էլլէմիշ տիր: —
Զաթը հաղրէթի Փատիշահիյին թախթը 'Օսմանի-
յէ ճիւլունսարընը Մ. Ամէրիկա հիւքիւմէթինէ րէս-
մէն թէպիլլէ մէ'մուր օլան Զիա փաշա իլէ միւրաշա
'Ազիլ պէյտէն միւրէքքէպ օլան հէյէթ ի մուրաի-
լտաս Ամէրիկայա միւթէվէճճիւնէ հարէքթ էլլէմիշ
տիր: —Գօսօվա վալիլիյինէ Պէյօլլու միւթէսարընթը
սապըղը Մազհար պէյ, թարասլուսը Ղարա վա-
լիլիյինէ Գօսօվա վալիսի Հիւսնի փաշա, Սէլանիլը
վալիլիյինէ մահքէմէ ի թէմիլլէ ա'ղասընտան Իպ-
րահիմ պէյ, Սուրիա վալիլիյինէ Էտիրնէ վալիսի
Րէշիտ փաշա, ձէզա'իր ի Պահրը Սէֆիտ վալիլի-
յինէ Սուրիա վալիսի Նազըմ փաշա նասպ ու թա'-
նին օլունմըշլար տըր: Էտիրնէ վալիլիյինէ հէնուղ
պիր միւնասիպի պուլունմամըշ տըր: —Պուլա-
րիսթանըն Սօֆիա սէֆարէթինէ 'Ասըմ' պէյ թա'-
նին օլունմըշ, վէ ձուս'ա էրթէսի կիւնիւ մահէլի
մէ'մուրիյէթինէ 'աղիմէթ էլլէմիշ տիր: —Տիւվլէ ի
մու'աղլամա ճանիպինտէն կիրիտ մէս'էլէսինէ տա-
'իր Պապը 'Ալիյէ թէվաթ' վէ թէպիլլէ էտիլմիշ օլան
նօթա մէճիս ի խասսը վիւքէլատա միւլաքէրէ
էտիլմիշ, վէ պուլ պապտէ էքսէրիյէթլէ վէրիլէն
դարար մուճէպինճէ թասսիր էտիլմիշ օլան ճէվապ
կէչէն ձուս'ա կիւնիւ տիւվլէ ի մու'աղլամա սիւ-
ֆէրասընա թէպիլլէ օլունմուշ տըր: —Ղալէթ մէվ-
սուգ պիր մէնպա'տան ալընան մա'իլմաթա նա-
ղարէն, պօղազլար մէս'էլէսի Լօնարատա Խալսօտ
փալիթախթըմըղտա մէվղուս' ի պահա էտիլմէմիշ:
Րուսիա հիւքիւմէթի պէօլլէ պիր արղուսը վար
իսէ պիլէ պուսնու դապիլիլէրէ պիլալիլմէմիշ տիր:
Օրթալըղտա տօլաշան սէօլլէր գէմին ու գէմանըն
տէրէճէ ի միւսա'ատէսինի ախլամադ իլիւն դատտէն
օրթայա աթըլմըշ հալաթիւլէրտէն օլտըղը ճիւլէթլէ

ասլա շայան ը իլթիֆաթ տէյիլ տիր։ 'Այնի մէն-
պատան վուզու' պուլան իֆատաթտան անլաշը-
տըղընա կէօրէ, Բուսիա հիւքիւմէթի մուգատտէ-
մա պէօյլէ պիր արզու տէրմիյան էթմիշ իսէ տէ,
պուլունն էօյլէ դանն ուլունտըղը կիպի Բէվալ վէ
հա Պուխլալտա մէվզու' ը պահա ումատըղը մու-
հադգագ տըր։ Լօնտրա դապինէսինին մուվաֆա-
գաթը ալընմատըղճա թաղերի միւմքին ումայան
հալ ը հաղըր Պապ ը 'Ալինին վէ Իսկիլթէրանըն մէ-
նաֆի'ինի խալէլտար էթմէտէն թաղերի ուլունա-
մայաճաղը կիպի, չիմտիլք պու մէնաֆի'ի վիգայէ
շարթըլէ պիր սուրէթ ի թէսվիյէ պուլունմասը
տա դայր ի միւմքին տիր։ Հէր հալտէ պողաղար
մէս'էլէսի հադղընտա խարիճիյէ նազարէթի նէ
պուրատաքի սէֆարէթլէր վասըթասըլա նէ տէ
սիւֆէրա ի 'Օսմանիյէ տէլալէթիլլէ պիր կէօնա
թէշէպպիւսի մա'րուզ գալմամը տըր։ — Լա Թի-բ-
թի դաղէթասը տէյօր քի, Սէլանիքտէն ալտըղմը
մա'իւմաթա կէօրէ, 'Ապտիւլ Համիտ շու սոն դէ-
մանլէրտէ սինիր խասթալըղընտան միւզթարիպ
պուլունույօր կէճէլէրի սոն տէրէճէ չիտտէթլի պիր
ուլղուսըղըղա միւպթէլա ումուշ տըր։ Կէճէլէրի
սապահա դատար օտաւընտա շարդ ճիհէթինէ, հա'նի
Իսթանպուլա նաղըր փէնճէրէնին էօնիւնտէ ուլա-
նըգ տուրույօր իմիշ։ 'Ապտիւլ Համիտ հիւքիւմէթ-
տէն մահրուժ գալմըշ ումագ ֆիքրինէ փէք տէ ա-
լըշամամը տըր։ Հէր կիւն եէքտիկէրինէ մուխա-
լիֆ էմըլէր վէրիյօր։ Օւմայաճագ, հաիւրմայաճագ
շէյլէր իսթէյօր, Պիրաղ սօնրա տա իսթէտիյի շէյին
հաիւրմատըղընը ունուտըյօր։ Եալընըղճա պուլուն-
տըղը օտատա հիւքսէք սէտա իլէ սէօզ սէօյլէյօր։
Մաթիւլպ վէճիլէ հարէքէթ էտէմէտիյինտէն վէ
իքի, իւշ այ տահա սապր էտէմէտիյինտէն, վէ
պիր շէյ պիլմէզ չօրուզ չօճուզլարըն, ճահիլ խըտ-
մէթճիլէրին, ուշազլարըն սէօզիւնէ ուլմուշ օլտը-
ղընտան տօլայը քէնտի քէնտիսինի մու'ախաղէ է-
տիյօր։ Պիր միւտտէթ տէրին տէրին տիւշիւնտիւք-
տէն սօնրա, էօնիւնտէքի մասայա չիտտէթլի պիր
հումրուզ էնտիրիպ, Վա'նէթ օլսուն, լա'նէթ օլ-
սուն, սէօզիւնիւ թէքրար էտիյօր իմիշ։ Պու հալ
իլէ 'Ապտիւլ Համիտ հօրղունըղտան պիթապ
գալարագ կէօղլէրինի գալմամագ իսթէտիյի սըրա-
տա պիրտէն սըլրայարագ գալըյօր, արգասընտա
պիրիսի գօվալայօր իմիշ կիպի աշաղը հօգարը կէ-
զինիյօր։ Դալպի փիւշմանըզ հիսս էթմիշ կիպի
կէօրիւնիւյօր։ Նէ միւտահիշ նէտամէթ, Պաղը քէրրէ
իգամէթիկեանընտա պուլունան գատընլարա օյուն
քեաղըսալարըլէ ֆալ աշտըրըյօր, վէ իսթիգպալը
հադղընտա քէշֆիյաթտա պուլունմալարընը սէօյ-

լէյօր իմիշ։ Ճագաթ գատընլար 'ազլարընա կէլէ-
նի սէօյլէմէգտէն էվվէլ, 'Ապտիւլ Համիտ Վի'հու-
տէ, պօշ շէյ» տէյիւ ալըպ հիւրիւյօր իմիշ, կէճէ-
լէրի սօյունուպ եաթմայա էլան ալըշմամը տըր։
Էլպիսէսի իլէ ուզուն սանտալէլէրին իւզէրինտէ
եաթըյօր։ 'Ապտիւլ Համիտ կէճէտէն, գարանըզ-
տան իւրքիւյօր։ Կիւնէշին ղուրուպընտան սօնրա
իւզէրինէ պիր սիւքիւն ու սիւքիւնէթ փէրտէսի
էնմիշ կիպի սաքիթ տուրույօր, միւտահիշ պիր էն-
տիշէյէ թուլթուլուր, գարանըղա պիր տիւրիւ
ալըշամայօր։ քէնտիսինէ պու 'ատէմի իւլֆէթ փէք
թապի'ի տիր, չիւնքի Եըլտըզ սէրայընտա իգամէթ
էյլէտիյի 33 սէնէ միւտտէթ գարֆընտա պու սէ-
րայը տէօրթ պին հալա կաղը վէ իքի պին էլէք-
թիգ ֆէնէրի իլէ թէնվիր էթմէյէ ալըշմը իտի
կէճէ վաղթը վէֆաթ էտէճէյինէ սօն տէրէճէ գա-
նա'աթը վար տըր։ Համիտ մէ'յուս տըր։ զաիֆէն-
միշ տիր։ արթըգ էվվէլքի կիպի սագալընը պօյա-
մաղա լիւզուժ կէօրմէտիյինտէն, սագալընըն պիր
թարաֆը պէյաղ, պիր թարաֆը սիյահ տըր։ Մէյ-
հիլթ կիպի սարը պիր բէնքտէ կէօրիւնէն քէմիքլի
սիմասը էթրաֆընտա պուլունանլարա տէհիլթ վէ-
րիյօր։— Մէշրուլթիյէթտէն էվվէլ գուլուտ ը խագա-
նի գալէմինէ թէ'ամմիւլէն ալընմագտա օլան
մուզթէզա խարճլարընըն պուլունտան պէօյլէ ալընմա-
մասը նազարէթճէ թէնսիպ գըլընմը տըր։— Հանեա-
տան ալընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ, պիր չօգ Կի-
րիտ Միւսլիմանլարը Իգմիրէ մուհաճէրէթ էթմէքտէ
տիրլէր։ Էլէէվմ պիր չօգ Կիրիտի Իսլամ 'ա'իլէլէր
Իգմիր հալալիսինտէ իսքեան էտիլմիշ տիր։ — Տէ-
րիսա'ատէթ էճնէպի սէֆարէթլէրի թարաֆընտան
Պրուսատաքի գօնսօլօլարա թէլէկրաֆնամէլէր չէ-
քիլէրէք, Չաթ ը Շահանէ Չարշէնպիսի կիւնիւ Պը-
րուսայա կէթիշէճէյինտէն, լաղըմ կէլէն մէրասիմին
իճրասընը իշ'ար, վէ պու պապտէ պիրէր փրօկրամ
տախի իրսալ էտիլմիշ տիր։ — Չէյտիյէ թարաֆլա-
րընտա Եէմէնլիլէր եինէ պա'զը հարաքեաթ ը 'ասիա-
նէյէ պաշլամըլար իսէ տէ, հիւքիւմէթճէ տէրհալ
թէ'տիպլէրի իշիւն թէտապիր ի գաթ'իյէ վէ միւ'էս-
սիրէ իթթիխաղ օլունմըշ, 'ասքէր սէվգ էտիլմիշ
տիր։ Սանա'անըն 'ասըլար թարաֆընտան իհաթա
օլունտըղը խապէրի պիտալ ու էսաս տըր։ Եէմէն
վալիսինտէն Տախիլիյէ նազարէթինէ կէլէն թէլէկ-
րաֆնամէտէ ահվալըն էվվէլճէ դանն օլընտըղ գա-
տար էհէմիյէթլի պուլունմատըղը, վէ քէսպի սա-
լա'ն էյլէմէքտէ օլտըղը պիլտիրիլմիշ տիր։ —
Ա'հան վէ մէպ'ուսան տա'իրէլէրի մէֆրուշաթընը
Չրաղան սէրայընա նաղը իքմալ էտիլմէք իւզրէ
պուլունտըղընտան, մէ'մուրին վէ միւսթախտէմիյ-

նին եւրոնտան ի՞թիպարէն եէնի տա՛րիւնէ տէ՛վամ էտէ՛ճէքլէրի միւսթախպէր տիր։ Մա՛լիւմ օլտորը իւզրէ, կէլէ՛ճէք սէնէքի իճթիմա՛ Չրաղան սէրա- յընտա վուզու՛ պուլաճագ տըր։ — Թիւրքիա-Պուլ- ղարիսթան հուսուտընտա հատիսէլէր արթուղըն- տան, մէհաֆիլի հիւքիւմէթտէ խօշնուտսըզլըդ ասարը հուսուլէ կէլմիշ տիր։ Հիւքիւմէթ ի Օս- մանիյէնին Սօֆիա սէֆիրի մէղքիւր հատիսէլէր հագընտա Պուլղարիսթան հիւքիւմէթինին նա- զարը տիգգաթընը ճէլպ էթմէք իչլին էվամիր ի լաղըմէ ախլ էյլէմիշ տիր։ — Էրզրուտտան Օգոստ. 12 թարիխիյէ պէրվէճէ ի աթի իշար օլուսուլոյր։ Ալաշէրտ գաղապընը Ամատ գարիյէսինէ նիւզուլ էտէն տօլուտան վէ վուզու՛ա կէլէն սէյլապտան 330 մէրքէպ էիւքիւ պուլղուտայ, 30 սամանլը վէ տարը թարլասըլէ 5 գըթ՛ա պօսթան մահսուլաթը խասարա օղրամըլ տըր։ Պուլստան պաշլա 30 րէ՛ս գարա սըղըր, 8 մանտա, 40 րէ՛ս աղնամ թէլէֆ օլմուշ տըր։ Օնպէշ հաշընտա Մուրտա օղլու Հա- րան տա սէյլապտա մաղրուզէն վէֆաթ էթմիշ տիր։ Օվաճը գարիյէսի մաղրուլաթընը գըսմը մուհիմ- միյէ եէնի գարիյէ մաղրուլաթընը պիր գըսմը տա տիւլարը խասար, վէ 70 տանա տա թէլէֆ օլմուշ տըր։

Էր. ճէ. Պէյն էլ միւլէլ ի՛անէ գօմիսիօնը՝ մէվ- սուգ մէնպա՛տան ալտըրը մա՛լիւմաթա կէօրէ, պուլստան էվլէլ հիւքիւմէթ թարաֆընտան կէօն- տէրիլէն 30 պին լիւրալըգ ի՛անէնին անճագ 14 պին լիւրասընն հիսապը պընսապիլմիշ օլուպ, միւլթէ- պաղը 16 պին լիւրանըն հիսապը Էօզ տըր։ Վէ կէօ- րիւտիւլիւ իւզրէ, մահալինտէ ախիլթէն ֆէսի է- տիլէն գօմիսիօնըն սու՛ ի իսթիմալընա հէտէֆ օլ- մուշ տըր։ Պու մէս՛էլէյէ հիւքիւմէթին նազարը տիգգաթընը ճէլպ էթմէք, վէ սէֆիլ վէ պէտպալթ աֆէթպէտէկեանա թախսիս օլուսաճագ մէպաղ- արը զիմմէթլէրինէ կէչիլթէն ատէմլէրին թէքըլէյէ- լէրինի թալէպ էթմէք իւզրէ, ի՛անէ գօմիսիօնը թարաֆընտան Մր. ֓իթ, Մր. Ուիթօլ, Ա. Դաս- պարեան վէ Մ. Շիրինեան էֆէնտիլէր Տախիլիյէ նազարէթինէ միւրաճա՛աթ էտէճէքլէր տիր։ — Հալէպ վալիսի Րէշիտ պէյ՝ տախիլի վիլայէթտէ պիր տէվը իճրա էտէր իքէն Այնթապա օղրամըլ օլուպ, օրատա պիր գաշ կէնճէլը մէճճանէն Մէք- թէպի Սուլթանիյէ տուխուլ իչլին միւլարիլէյէ միւրաճա՛աթ էթմիլէր տիր։ Վալի փաշա անլէրին տիլէյինի նազարը ի՛թիպարա ալաճաղընը վա՛տ էթմիշ տիր։ — Տէօրթ Եօլտան թէվզիֆաթա տէ- վամ օլուստըրը պիտիլմէքտէ տիր։ Տիկէր թա- րաֆտան սէֆալէթին տախի հիւքմէքէրմա իտիլի պէյանըլէ ի՛անէ թալէպ էթմէքտէ տիրէր։ — Ս. Փաթրիգ հաղրէթլէրի թահիլը րիյասէթինտէ թէշ- քիլ էտիլմիշ օլան էյթամիսանէ հէյէթի խաշատուր Դոուզեան էֆ.յի Հալէպ վէ Ատանա վիլայէթլէրին- տէ էյթամիսանէլէր թէշքիլինէ մէ՛մուր էթմիշ տիր։

ԱՏԱՆԱ ՀԵՑԷԹ Ի ԹԵՖԹԻՇԻՅԵՍԻՆԻՆ
ՄԱԶՊԱԹԱՍԸ
5.

Վէ պերվէճէ ի մա՛րուզ իւշ տէօրթ եիւզ էֆրատը մու՛ալինէ ի՛ղամը զըմնընտա Համիտիյէ վէ Օսմա- նիյէ վէ խասա գա՛րմագամըզլարընա եազտըրը 2 Նիսան սէնէ 325 թարիլի 85 նօմէրօլը թէլէկ- րաֆնամէտէ հիւքիւմէթտէն էմրսիլ պիր չէյ եափ- մամալարը խուսուսընըն քէնաթիլէրինէ թէֆի- մինէ լիւզուլ կէօսթէրմէսինէ, վէ Օսմանիյէ գա՛ր- մագամըզլընա պինպաշըրընա չէքտիլի 3 Նիսան սէնէ 325 թարիլի 109 նօմէրօլը թէլէկրաֆնամէ- տէ Մէմէլէթ խալըր միւլթէյագգիլ տալրանսըն- ար, թօփը վէ միւսէլլա՛ օթուրսընլար, տէնիլմէ- սինէ կէօրէ մէ՛մուրիյն ի հիւքիւմէթտէն սատըր օլաճագ էմր ու նէհի նէ տէրէճէյէ գատար նաֆիլ օլտըրընը պիր գաթ տահա զահիլթ չըգարտըրը վէ մա՛մաֆիհ միւլթալիլէյ Սաաֆ պէյ պուշարտան տօլայը մէս՛ուլ թուլթուլագ լաղմը կէլտիլի կիպի, վալի ի սապըգ ճէվատ պէյին տէ միւլթէսարըրթ Սաաֆ պէյտէն թահրիւրաթ միւտիլի Ալի էֆ. 'ա- լէյհինէ վիւրուտ էտէն վէ էհալի ի Իսլամիլի իլէ իսթիսթիյանիյէ արասընտա պիր ֆէնսա վէ իսթի- լալ չըգարմայա չալըշտըղընտան պահիս, վէ պիլ- վիւճուհ ճալիպ ի տիգգաթ վէ հա՛րգ ի էհէմմիլէթ օլան սալիֆիւլարը չիֆրէ թէլէղրաֆընա վէ պիր գաշ կիւն էվլէլ 'Իմի էֆ. թարաֆընտան չէքիլէն միւլթէսարըրթ Ասաֆ պէյին պիր հէյէթ ի իրճա՛րիյէ թէշքիլ էթմէքտէ օլտըրընա տա՛րի, վէ քէզալիք պիլվիւճուհ հա՛րգ ի էհէմմիլէթ օլան թէլէկրաֆա հիշ պիր էհէմմիլէթ վէրլմէմէսի վէ հատիսէ վուզուլընա հէր հալտէ մանի՛ օլմագ վէ զինհար մէյտան վէրմէ- մէք իւզրէ, հատիսէտէն էվլէլ մէղքիւր միւլթէ- սարըրթըրը պիր կէօնա թէպիլղաթտա պուլուսն- մամասը, վէ Մարտըն ճնճը կիւնիւ վալի ի միւլա- րիլէյն Համիտիյէ գաղապընա կիտիպ, օրանըն էրմէնի քիլիսէսինտէ վէ իսլատէթ գէմանլարըն- տա չալընան վէ չան թէսմիլէ էտիլտիլի հալտէ չան գապիլինտէն օլմայըպ օն օն իքի սանթիմէթրօ 'ար- ղընտա վէ 50-60 սանթիմէթրօ թուլինտէ ինճէ պիր տէմիր փարչասընտան 'իպարէթ թօղմագ փարչասըրըն չալընան չանը գա՛րմագամա վէրտիլի էմրը չիֆահի իլէ մէն՝ էյլէմէսինէ, վէ չանըն պա- խուսուս փասգալիս կիւնլէրինտէ մէն՝ էտիլմէսի- նէ պաղըրըսա չու մու՛ամէլէսինտէ փէքտէ հիւսն ի նիլէթ կէօրիւլէմէմէսի, վէ իլանը հուրըրիլէթի միւլթէ՛ագըպ Հաճըն միւլթիլի սապըղընըն մալա- տումը Ահմէտ 'Իզզէթ վէ միւլթանթիլ մու՛ալին ի սապըղը Սապրի էֆ. Վէրին Պիլ կիւսվուրալլը

միւսամիլի վէ գարտաշ օլամայըզ. հուրրիյէթ կեա-
վուրլար իշիւն տիր, միլլի 'աշիրէթի իպրահիմ փա-
շա տա մէշրութիյէթի գապուլ էթմէյօր, կեաւուր-
լարը քէսէլիմ տէյիւ շունա պունա թէլգինաթ վէ
թահրիրէն թէպլիղաթ վէ իֆսատաթտա պուլըն-
տըզլարընա տաիր միւֆթի ի պէլտէ 'Ալի 'Իլմի վէ
էշրաֆտան Գաթանճը զատէ Մուսթաֆա Յա'իզ
վէ Եազ Պուզու զատէ Մուսթաֆա վէ Գաթանճը
զատէ Միւրսիլ էֆ.վէր թարաֆընտան 2 էյուլ սէ-
նէ 324 թարիխինտէ վուզու' պուլան իսպար իւ-
զէրինէ Հաճըն գա'իմադամըղընճա իճրա գըլընան
թահրիգաթ էվրազը Գօզան մուսթասարըրֆըղըն-
տան Ատանա վիլայէթինէ պիլ իրսալ վալի ձէվատ
պէյ թարաֆընտան Ատանա միւտտա'ի ի 'ուսու-
մի մու'ալինիլինէ հէվալէ էտիլմիշ, վէ Եինէ միւ-
շարիլէյի ձէվատ պէյ ճանիպինտէն Գօզան միւթէ-
սարըրֆըղընա չէքիլէն 13 Թէշրին ի էվլէլ սէնէ
324, վէ Հաճըն իթթիհատ վէ Թէրազըր ճէմ'իյէ-
թինտէն Ատանա իթթիհատ վէ Թէրազըր ճէմ'ի-
յէթինէ չէքիլէն 18 Թէշրին ի էվլէլ սէնէ 324 թա-
րիլիլ թէլէկրաֆլար տախի պու սուրէթի միւ-
'էյյիտ պուլուլմըշ, վէ միւլհազաթ ը վիլայէթտէն
վէ էզճիւմէ ձէպէլի Պէրէքէթ միւթէսարըրֆը-
ղընտան արա սըրա պու միսիլիւ շայ'աթա միւ-
թէտա'իր մագամ ը վիլայէթէ մուհարրէրաթ կէլ-
միշ օլուղը հալտէ, պէյլէ պիր հատիսէնին գու-
հուրինի մէն' էտէճէք զայէթ ճիտտի թէտապիր
իթթիլազ էթմէմէսի, վէ պիր էրմէնինին գաթըն-
տան տօլայը ճինայէթլէ մահլիւմ վէ սապըզալը
թագըրմընտան օլուպ Ատանա հապսխանէսինտէն
ֆիրար էտէն, վէ պու քէրրէ Թարսուստա տէր-
տէսթ օլուլան 'Արապ Մահմուտըն տէրտէսթի
գըլմընտա էվամիր ի գաթ'իյէ վէրմէմէսի, վէ Թօս-
պաղը մահալլէսինտէ վէ խանէսի էօնիւնտէ մա-
գամ ը միւտաֆա'ատա վէ Եախօտ պիթ թէհէվլիւր
իքի իսլամ տէլիգանլըսընը ճէր' էթմիշ օլան Յուվ-
հաննէս նամ քիմսէյի 'ազիպ ի վազը'ատա վէ պա-
խուսուս մէճրուհլարտան պիրինին վէֆաթընը միւ-
թէ'ազիպ տէրտէսթ էթտիրէմէյէրէք էհալի ի իսլա-
միլէնին թէգեհիտ ի հէյէճանընա սէպէպիյէթ վէր-
մէսի, վէ Մարտըն Յիսնի Սալը կիւնիւ ի'թիֆու
մուհարրիթի իհսան Ֆիքրի էֆ.նին իրատ էթմիշ
օլուղը անլաշըլան միւհէյիլ ճուլթգտան տօլայը
միւմաիլէյի հազըղնտա պիր մու'ամէլէ իճրալընա
թէվէսսիւլ էյլէմէմէսի, վէ քէնտի միւտաֆա'անա-
մէսինտէ տախի թասաիզ էթմէքտէ օլուղը իւզրէ,
պաղարտա էրմէնիլէրին իքիսի գատըն վէ իքիսի
էրքէք օլմագ իւզրէ, տէօրթ իսլամ գաթլ էյլէտիք-
լէրինէ տա'իր սալըզ շայ'ա չըդարըլմասը միւ-

ճէրրէտ թէգեհիտ ի հէյէճան իշիւն օլամաղը չիւպ-
հէսիզ իքէն' իշպու շայ'անըն սալըսըզըղընը հիշ
տէյիլտէ միւնտաիլէր վասըթասըլլէ ի'լան էյլէմէմէսի,
վէ օլ վազթըն փօլիս միւտիրի օլուպ, էլէվմ պէ-
լէտիյէր ըլյասթիւնտէ պուլընան Գատրի պէյ պէյլէ
սալըսըզ շայ'ա նէշր էտէնլէրի թուլթաուրաղը
հալտէ պիր ճէմ ի զաֆիրին պուլարը փօլիսլէրտէն
ալմալարը իւզէրինէ սաթվէթ ի հիւքիւմէթ կէօս-
թէրիմէք լաղըմ կէլէճէյինի վալի ձէվատ պէյ
սէյլէմիշ օլուղը հալտէ, Գատրի պէյին շու մու-
հազգ սէօզիւնէ տէ վալի պէյ թարաֆընտան է-
հէմիյէթ վէրիլմէմէսի, վէ Ատանա իսթինաֆ ճէ-
զա ըէ'իս ի սապըզը Շաքիր էֆ.նին թէգքէրէի
ճէվապիյէսինտէ կէօսթէրիլտիլ իւզրէ, պա'զըրու-
'էսա իրուհանիյէ կէճէլէյին վալի պէյին գօնաղընա
պիլ'ազիմէ էհալի ի իսլամիյէնին հէյէճանը վէլիմ
կէօրտիւքլէրինտէն պիլպահա մուհաֆաղալարընը
վէ օլ պապաթ թէտապիր ի 'ազիլիյէ վէ ճիտտիյէ իթ-
թիլաղընը թէմէննի էթմէլէրի իւզէրինէ թէտա-
պիր ի լաղըմէ իթթիլազ էտիլմիշ տիր, ճէվապընը
վէրտիլ հալտէ' պիր կէօնա թէտապիր իթթիլազ
էթմէտիքտէն պաշգա Սալը աղչամը Եա'նի, Չարչն-
պիր կէճէսի էհալի ի իսլամիյէտէն պիր ճէմ ի զա-
ֆիրին հիւքիւմէթ գօնաղը ճիվարընտա իճթիմալը-
նա վէ հաթթա տա'իրէ ի հիւքիւմէթէ կէլմէլէրինէ
մանի' օլմամասը, վէ լէյլէ ի մէգքիւրէտէ հիւքիւմէթ
գօնաղը ճիվարընտա գաթլ էտիլէն թիւճաթ Լուլթ-
ֆիկ նամ էրմէնինին գաթիլլէրինի տէրտէսթ էթ-
տիրմէմէսի, վէ անվալ ը մա'րուզա էրթէսի Չար-
չնպիր կիւնիւ իշիւն ֆէնա պիր մուզատտէմէ օ-
լամաղընը նաղարը էհէմիլէթէ ալմայարագ խանէ-
սինէ կիթմէսի, վէ Չարչնպիր կիւնիւ 'ալէսսապա'
քէնտիսինտէն մա'տա պէյլէք քիւշիւք մէ'մուրիյն
ի միլքիյէ, վէ 'ապիլիյէ, վէ մալիյէ, վէ սա'իրէնին
պաշլարընա պիրէր սարըզ սալմըշ օլմալարընա
տա նաղարը լաղայտի իլէ պազմասը, վէ սապահ-
լայըն տիւքքեանլարընը աշմըշ օլան խրիսթիյան-
լար էլլէրի սօփալը, պաշլարը սարըզը իղտիհամ
կէօրէրէք վէ պուլտան պիր ֆէնալըզ հիսս էտէ-
րէք տիւքքեանլարընը գափատըզլարը հալտէ, վալի
պէյ իլէ գօմանտան Մուսթաֆա Բէմիլի վաշանըն
իլը վազիֆէլէրի էլիսա ը միւճթէմի'ալը գուվլէի
զապըթա վէ 'ասքէրիյէ իլէ տաղըթմագ օլուղը
հալտէ, պուլարըն տէֆ' էթմէյիպ, իրիսթիյանլարըն
տիւքքեանլարընը աշալըրմաղա թէլէպիլա էթմէլէրի

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ

Ա. ԵԱԿԵՐ ԳՈՆԱԶԱՆ ՄԱԹԱՐԱՍՏԵՆԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՄՏԵՑ

Ճինգաննըլար Եօզուշը Ամբիգան խան

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻՂԱՆ

«Հոգևոր Երգարան Եղանակներով» նամ Եէնի Իլահի քի-
թապը թապ՝ Էտիլմիշ վէ ինթիշար մէվգը'ինէ վազ՝ օլունմասը
Իշիւն ըուխասթը ալընմըշ տըր: Պու քիթապ Էլեէվմ սաթըլ-
մագտա տըր: Հէր նուսխէսինն պէտէլ ի գըլմէթի ԿՅ զու-
րուշ — 3 չարեէք տիր: Փօսթա իլէ քէնտիլէրինէ թէք պիր
նուսխէ կէօնտէլիլմէսինի իսթէյէն քիմնէլէր 'իլավէթէն 2 $\frac{1}{2}$
զըշ. փօսթա իւճրէթի տախի կէօնտէրմէլի տիրէր:

ԻՂԱՆ

ՈՒՍՈՒՎՎԵԹ Ի ՊՈՒՄՈՒՄԻՅԵ ՎԷ
ՄԻՆԵՍՍԻՍ Ի ՏԻՆ Ի ՄԵՍԻՂԻ

Սրապի իւր հոգեւոր վէ Թիւրքի իւր իրարէ օ-
լան իշպու քիթալը միւսթէթալը դայէթ միւ-
սադըրդանէ սուրէթտէ դալէմէ ալընմըլ օլուալ, օ-
դույանը հաղիգաթէն միւսթէթիտ էտէճէք պիր
էսէր արի, Բիթապըն հալընըզ պու կիպի պիր չօզ է-
սէրէր դալէմէ ալմըլ օլան Տր. Հէրիքին նազարը
թասհիս ու թա'տիլինտէն կէշմիշ իտիլինին զիքըր ար-
թըզ անը արիլէր պիր թասպիլէյէ հաճէթ պրազմազ
սանըրըզ, Թադրիպէն 90 սահիֆէտէն իպարէթ օլ-
տըզը հալտէ հէր քէսին անտէն իսթիֆատէ էտէ-
պիլմէսի իշիւն անճաղ 2 դուրուշա սաթըլմազտա
տըր, Իսթէյէնէր Տէրիսա'ատէթտէ Ֆինճանճըլար
հօգուշընտա Ամէրիգան խանընտա Մր. Փիթէ միւ-
րաճա'աթ էթմէլի տիրլիր :

ԱՓՕՍԹՈԼԻԲ ԻՆՍԹԻԹԻԹ, ԳՕՆԵԱ

(ՃԻՆԱՆԵԱՆ ԳՕԼԻՃ)

Մէքթէպիմիլին մազսէտի թալէպէյի պիր դո-
լէճ փրօզրամը իւզրէ 'ալէ վէ 'այնի վաղթտա 'ապէ
պիր թա'իմտէ փէրվէրտէ էթմէք օլուալ, անտէ
միւսթէթասսիս մո'ալլիմէր վասըթասըլլէ Ինի,
Էրմ, 'Օսմ, Սրանս, վէ Բուճա (Բուճ թալէպէ ի-
շիւն) իսանլար, քէզա 'ուլումը ֆէլսէֆիյէ, թա-
պի'իյէ, բիյազիյէ, հուզուզիյէ, թիւճճարիյէ, վէ
սա'իրէ թէտրիս օլուսուր :

Շահիրտանըն սըհէթ վէ հէ-նէ 'ալէլընա ֆէվզ էլ
'ատէ տիղզաթ էտիլիր, Հէյէթի մո'ալլիմուստա տա-
րիւֆիւնուս մէ'զուսը պիր թապիպ պուլուսուալ,
միւսթիլէյն ուլումը թապի'իյէ վէ սըհիյէ թէտրիս, վէ
խասթա թալէպէյի մէճճանէն թէտալի էտէր, Լէյլի
թալէպէյին իւճըթի սէնէվիլէսի 12'Օսմ. իրասը օ-
լուալ, 7 իրասը պէր վէճէ ֆէլսէ վէ Յի Ս. Շնուսիտա
պահսիլ օլուսուր, Սէնէի թէտրիսիյէ Սեպ. 3/16տա
պէտէյէր, Զիյատէ մա'իւսթա իշիւն Դճնատա
մէքթէպին տրէքթօրը Վեր. Տօք. Ա. Յ. Հայկազեա-
նա միւրաճա'աթ էտիլմէլի տիր :

8—10

ԹԻՄՍԱՆ Ը ՎԱԹԱՆՓԵՐՎԵՐԻ

ԵԱՆՕՏ

ԶԱԽԱՐԻԱ ՍԹՕՅԱՆՕՅԸՆ ՍԵՐԱԿԻՂԵՇԹԻ

Մէշհուր պիր վաթանիէրվէրին պուստան 34
սէնէ էվվէլ հիսսիյաթ վէ իճրա'աթը համիլէթմէն-
տանիսինի մուսապիլիր օլարապ ճէրէպէլ Շարէյէնին
միւտիրի մէս'ուլը, Վարթապետեան Յակօք էֆ. Թա-
րաֆընտան էրմէնիճէ հաղը իլէ Թիւրքճէ թէրճէ-
մէ էտիլէն իշպու չայանը գրա'աթ քիթապը, 70
սահիֆէտէն իպարէթ օլտըզը հալտէ 5 Ղրշ.
ֆիլ'աթիլէ ֆիրուսթ օլուսմազտա վէ թաշրատան
փօսթա փուլու իլէ սըվարըշաթ վուզու'ինտէ
այրըճա փօսթա փարատա իսթէնիլմէքսիլին թազ-
աիմ էտիլմէքտէ օլուսըլը ճիհէթլէ, թարիլիս միւս-
թէնիտ իշպու էսէրին միւսթալա'ասընը դարիլին ի
քիրամըրզա թափսիյէ էտէրիլ :

Տէրիսա'ատէթտէն սօղրուտան Ամէրիգայա
կիտէճէք օլանլարա պիր սուհուլէթ օլմազ իւզրէ,
պիլճիւմլէ վափօր դուճիանեալարը նամընա էն
ուճուզ պիլէթլէր վէրիլիլ, Իսթանպօլտա Ամէրի-
գան խանընտա Ն. Ղաւէ, Ճանճիկեանա միւրաճա'աթ
օլուսա :

ՂԱԳՎԱԴԻՊ

ՂԱԳՎԱԴԻՊ

Պէօյիւք չայ մազազասը Իսթանպօլ, Ճէլալ պէյ
խանըն ալթընտա :

Պու մազազատա սաթըլան չայլար սօղրուտան
Զինտէն, Սէյլանտան, Հինտիսթանտան, Ճափա-
տան վէ Ճափոնեատան կէթիլիլ :

Չայարըմըզն թաղէլիլ, րա'իհա վէ լէզլէթի
էն միւշքիլփէսէնպէրի պիլէ խօշնուտ էտէր,
Պախուսուս մալուլթլարընը արայընը քի, պուս-
լարը տախի աղ վէ չօզ մըզտարտա վէ էսվէն ֆի-
յաթլէ սաթարըզ, Միւսաֆիրլէրինիլէ մուղիր
իշքիլէր եէրինէ անլէրէ մուֆիտ չայլար իքրամ
էտիլիլ, Մարզասընա տիղզաթ էտիլէ :

Կ. Եափրուեան, Յ. Իսադուլեան 34—50

ԹԻԽՃԱՍԻՅԻ Օգոստ. 8/21	Լիրա 100 Ղրշ.տան Շէհէր դանլար Ղրշ.
Պաշտա օգդա փրշ.	Թրիէսթէ 98
Բուճէլի սէրթ 50-51	Բուս 96
» » Չնճի 48-49	Գազլէ 100 օգ. 5 ³ / ₅ -6 ³ / ₅ Ղր.
Ուն չուլալ Ղրշ.	Փէրէնճ չուլալ Ղրշ.
Դըրմա պիլինճի 98-101	Մըսըր 88-92
Վարնա 95-96	Բանկօն 115-116
Մարսիլիա 90-101	Ճափօն 140-160
Արգ օգդա փր.	Բիլօն ֆր. 50
Անասուլու Ալա -	Կաշիլիթ թէնէ. Ղրշ.
« Ա. -	Բուս, փիացամըզ իշին 27 ¹ / ₂
Մէրսին քիլէ Ղրշ. 16 ¹ / ₂	Թէքէթ օգդա Ղրշ. 17 ¹ / ₂ -18
Յաւաթ 100 օգդա	Ենպարէ, Եօզ. 4
Սէլանիք 200-240	Ենէ օգդա Ղրշ. 4
Թրասպօն 135-140	Անասու. գրքիմա
Նօրոս օգդա փր. »	Փաճ. Հալէպ օգ. 7 ¹ / ₂ -8
Պալըքէսիլ	Ատանա
Անասուլու	Աֆէն օգդա Ղրշ.
Գալաի Սուլթանիյէ 68-70	Պալըքէսիլ } 160-165
Սաւա օգդա փր.	Գարա հիսար }
Մէրսին 130	